

APSTIPRINĀTS
ar Valsts meža dienesta
05.06.2017. rīkojumu Nr.79

Valsts meža dienests

2016.GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

Rīga, 2017

SATURS

PRIEKŠVārds	3
1. PAMATINFORMĀCIJA	4
1.1. 2016. GADA GALVENĀS PRIORITĀTES UN INFORMĀCIJA PAR TO ĪSTENOŠANU	6
1.2. MEŽA RESURSU RAKSTUROJUMS	7
1.3. MEŽA APSAIMNIEKOŠANAS UN IZMANTOŠANAS UZRAUDZĪBA	8
<i>Meža atjaunošanas, ieaudzēšanas un jaunaudzju kopšanas uzraudzība</i>	8
<i>Meža reproduktīvā materiāla ieguve un sertificēšana</i>	8
<i>Meža atjaunošana</i>	9
<i>Meža ieaudzēšana</i>	10
<i>Jaunaudzju kopšana</i>	11
<i>Meža inventarizācija</i>	11
<i>Iesniegumu pārbaudes un apliecinājumu koku ciršanai izsniegšana</i>	12
<i>Koku ciršanas apjoms</i>	12
<i>Atmežošana</i>	12
1.4. MEŽA SANITĀRĀ STĀVOKĻA UZRAUDZĪBA.....	13
1.5. DABAS AIZSARDZĪBA MEŽĀ	14
<i>Mikrolietumu izveidošana un aizsardzība</i>	14
<i>Meža zemes ar saimnieciskās darbības aprobežojumiem</i>	14
1.6. MEŽA UGUNSAZSARDZĪBA	16
1.7. MEŽA APSAIMNIEKOŠANU UN IZMANTOŠANU REGULĒJOŠO NORMATĪVO AKTU PĀRKĀPUMI	17
1.8. MEDĪBAS REGULĒJOŠO NORMATĪVO AKTU IEVĒROŠANAS KONTROLE UN MEDĪBU RESURSU STĀVOKĻIS	19
<i>Medību normatīvo aktu ievērošanas kontrole</i>	19
<i>Medijamo dzīvnieku populāciju stāvokļa novērtēšana</i>	19
<i>Nomedīšanas apjomu administrēšana</i>	20
<i>Mednieku eksaminācija un mednieku apliecību izsniegšana</i>	21
<i>Eiropas Savienības interešu sfērā ietilpstošo dzīvnieku sugu monitorings</i>	21
1.9. KLIENTU APKALPOŠANA.....	22
1.10. MEŽA VALSTS REĢISTRS	22
1.11. KVALITĀTES VADĪBA, IEKŠĒJAIS AUDITS UN KONTROLE.....	23
<i>Kvalitātes vadības sistēma</i>	23
<i>Kontrole</i>	23
<i>Kokmateriālu regula</i>	23
2. FINANŠU RESURSI UN DARBĪBAS REZULTĀTI	24
<i>Dienesta darbības stratēģijas plānotās budžeta programmu un apakšprogrammu ietvaros finansētās galvenās aktivitātes un to mērķi, plānotie darbības rezultāti</i>	26
<i>Sniegtie maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi</i>	27
3. PERSONĀLS	28
<i>Personāla apmācība</i>	28
4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	29
5. PLĀNI 2017.GADAM	31
<i>Riski</i>	31
<i>Prioritātes un plāni</i>	31

Godātais lasītāj!

Valsts meža dienests ir sagatavojis 2016.gada publisko pārskatu. Pārskats sniedz informāciju par iestādes darbības rezultātiem un piešķirto budžeta līdzekļu izmantošanu. Šeit var iepazīties ar Valsts meža dienesta funkcijām un uzdevumiem. Pārskats veidots izmantojot Valsts meža dienesta informācijas sistēmā – Meža valsts reģistrs reģistrēto informāciju sekojošās jomās: mežsaimniecība, meža reproduktīvā materiāla ražošana un izmantošana, medību saimniecība un ugunsapsardzība.

2016.gads Valsts meža dienestam ir bijis nozīmīgs ar to, ka 07.01.2016. darbību uzsāka jauna informācijas sistēma, kas ir balstīta uz ģeotelpisko datu uzturēšanu par jebkuru uzraudzībai pakļautu objektu meža zemē. Jaunā sistēma ir balstīta uz Valsts zemes dienesta uzturēto Kadastra karti. Ieviešot jauno informācijas sistēmu, Valsts meža dienestam bija jāaskaras ar sekojošu problēmu: iepriekš uzturētie meža nogabalu tekstuālie dati atsevišķos gadījumos būtiski atšķīrās no nogabalu telpiskajiem datiem. 2016.gadā vairāk nekā 50000 zemes vienībās minētā atšķirība pārsniedza 10 %. Gada laikā, veicot Meža valsts reģistra informācijas kārtošānu un datu sinhronizēšanu ar Valsts zemes dienesta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā reģistrēto informāciju ir izdevies samazināt šādu zemes vienību skaitu līdz 3000. Meža valsts reģistra informācijas kārtošānai un meža inventarizācijas datu kvalitātei ir piešķirta augsta prioritāte, veicot regulāru datu analīzi un nodrošinot Valsts meža dienesta nodarbināto apmācību.

Saistībā ar Meža valsts reģistra attīstību, paralēli savu uzdevumu nodrošināšanai, Valsts meža dienests 2016.gadā strādāja un nodrošināja iespēju ārējam lietotājam (meža īpašniekam) iespēju pieslēgties Meža valsts reģistram tiešsaistē un iegūt aktuālu informāciju par savu īpašumu. Medību tiesību lietotājam ir nodrošināta piekļuve medību iecirkņa informācijai, t.i., informācijai par medību iecirknī noslēgtajiem medību līgumiem, to derīguma termiņiem. Redzot, ka Meža valsts reģistra ārējo lietotāju skaits palielinās, Valsts meža dienestam ir jāturpina pilnveidot un uzlabot pieejamo pakalpojumu kvalitāte.

Mežsaimnieciskā informācija pārskatā sagatavota par valstī inventarizētajām meža zemēm sadalījumā: valsts meži un pārējie meži. Apkopojumos izmantota gan meža īpašnieku vai tiesisko valdītāju Valsts meža dienestam sniegtā informācija, gan Valsts meža dienesta pārbaudēs iegūtā informācija.

Augstu prioritāti Valsts meža dienests piešķir ugunsapsardzības funkcijas izpildei. Pieejamo finanšu līdzekļu ietvaros ir uzsākta materiāltehniskā nodrošinājuma atjaunošana. Pateicoties savlaicīgai meža ugunsgrēku atklāšanai un darba organizācijai, nav palielinājusies vidējā izdegusi platība uz vienu meža ugunsgrēku.

2016.gadā sekmīgi turpinājās iepriekšējā gadā uzsāktā mednieku apliecību un mednieku vadītāju apliecību nomaiņa. Var uzskatīt, ka vairākums aktīvo mednieku apliecības ir nomainījuši pret jauna parauga apliecībām. Mednieku un medību vadītāju reģistra informācijas kvalitāte ir būtiski uzlabojusies. 2016.gada otrajā pusē Valsts meža dienests uzsāka Meža valsts reģistrā zemes vienībā reģistrēto medību līgumu inventarizāciju. Aktivitāte turpināsies arī 2017. gadā. Tās mērķis ir iegūt aktuālu informāciju par spēkā esošiem medību līgumiem un veikt reģistrēto medību iecirkņu atbilstības vienlaidu platībai izvērtēšanu. Attīstās medību saimniecība un medību kultūra. Kopumā valstī pieaug medījamo dzīvnieku, izņemot meža cūkas, skaits un to nomedīšanas apjomi. Būtisku ietekmi uz meža cūku populāciju atstāja Āfrikas cūku mēris, kura ierobežošanā 2016.gadā, pastiprināti medījot meža cūkas, savu ieguldījumu deva daudzi mednieki.

Galvenā Valsts meža dienesta bagātība ir augsti kvalificēti, profesionāli un zinoši cilvēki. Pateicoties viņu pašizliedzīgam darbam, neskatot darba stundas un neskatoties uz metroloģiskajiem apstākļiem, mežsaimnieciskās darbības un medības mežā tiek uzraudzītas un nodrošināta spēkā esošo normatīvo aktu ievērošana.

1. PAMATINFORMĀCIJA

Valsts meža dienests (turpmāk - Dienests) ir zemkopības ministra padotībā esoša valsts tiešās pārvaldes iestāde, kas visā Latvijas teritorijā uzrauga meža apsaimniekošanu un izmantošanu, ugunsdrošību un medības reglamentējošo normatīvo aktu prasību ievērošanu, īsteno meža ugunsdzēsību un piedalās meža nozares politikas veidošanā un ieviešanā.

Nākotnes redzējums

Līderis valstī informācijas, datu apjoma un apstrādes iespēju jomā saistībā ar meža un medību resursiem, tai skaitā nodrošinot aktuālu, kvalitatīvu un unikālu kartogrāfisko informāciju par mežu. Valsts pārvaldes iestāde, kas savas kompetences ietvaros nodrošina valsts meža politikā minētās uzraudzības un atbalsta funkcijas veikšanu visos Latvijas Republikas mežos, ar uzsvaru uz sabiedrības sociālo, ekonomisko un ekoloģisko interešu sabalansēšanu, tajā pašā laikā neierobežojot saimnieciskās darbības patstāvību, to panākot ar konkurētspējīgu, augsti kvalificētu, kompetentu un ar jaunākajām tehnoloģijām nodrošinātu personālu.

Dienesta galvenās funkcijas:

- uzraudzīt meža apsaimniekošanu, izmantošanu un medības reglamentējošo normatīvo aktu ievērošanu;
- pārtraukt un novērst meža apsaimniekošanu un izmantošanu reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumus;
- nodrošināt meža ugunsapsardzību, atklājot, ierobežojot un likvidējot meža ugunsgrēkus visos mežos;
- uzraudzīt Eiropas Parlamenta un Padomes 2010.gada 20.oktobra Regulas Nr. 995/2010, ar ko nosaka pienākumus tirgus dalībniekiem, kas laiž tirgū kokmateriālus un koka izstrādājumus, prasību ievērošanu.
- piedalīties valsts meža politikas izstrādē un ieviešanā, kā arī Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) atbalsta pasākumu izstrādē un ieviešanā;
- sadarboties ar tiešās un pastarpinātās valsts pārvaldes iestādēm, nevalstisko un starptautisko institūciju un organizāciju, kā arī citiem sabiedrības un institūciju pārstāvjiem.

Dienests savas kompetences ietvaros visā Latvijas teritorijā uzrauga to normatīvo aktu ievērošanu, kuri regulē meža apsaimniekošanu un izmantošanu, novērtē normatīvo aktu darbību attiecībā uz meža apsaimniekošanu un izmantošanu, piedalās meža apsaimniekošanu un izmantošanu regulējošo normatīvo aktu projektu izstrādāšanā, izsniedz normatīvajos aktos noteiktās atļaujas, apliecības, apliecinājumus un citus dokumentus, atestē meža reprodutīvā materiāla ieguves avotus un sertificē

Misija

Sabiedrības interesēs nodrošināt likumu un likumu pamatoto tiesību aktu piemērošanu un to ievērošanas kontroli visos mežos neatkarīgi no to īpašnieka.

Darbības mērķis

Nodrošināt meža un meža nozares ilgtspēju.

Vērtības

Profesionāls un kompetents personāls

Atbildība un godprātība

Pieejamība un sadarbība ar sabiedrību

Attīstība un inovācija

Komandas darbs un sadarbība

Neatkarīga eksperta tēls meža un medību resursu jomā

Vienāda attieksme pret visiem meža īpašniekiem

meža reprodutīvā materiālu, veic meža sanitārā stāvokļa uzraudzību, pārbauda meža inventarizācijas datu kvalitāti, uztur Meža valsts reģistru, eksaminē mednieku un medību vadītāju kandidātus un izsniedz mednieka un medību vadītāju apliecības, kā arī pārbauda mednieku praktiskās iemaņas šaušanā ar medību ieroci. Tiek administrēta valsts un starptautiski finansēto atbalsta programmu realizācija mežsaimniecībā, informēta sabiedrība par meža un medību resursu stāvokli un to izmantošanu.

Dienesta darbinieki informē un sniedz atbalstu meža īpašniekiem meža likumdošanas normatīvo aktu jautājumos, kā arī rūpējas, lai meža apsaimniekotāji zinātu, izprastu un ievērotu meža apsaimniekošanu regulējošo normatīvo dokumentu prasības.

Dienesta funkciju izpildi un pakalpojumus meža īpašniekiem un tiesiskajiem valdītājiem, medniekiem un pārējiem klientiem nodrošina centrālā administrācija, virsmežniecības, mežniecības.

Dienesta juridiskā adrese:

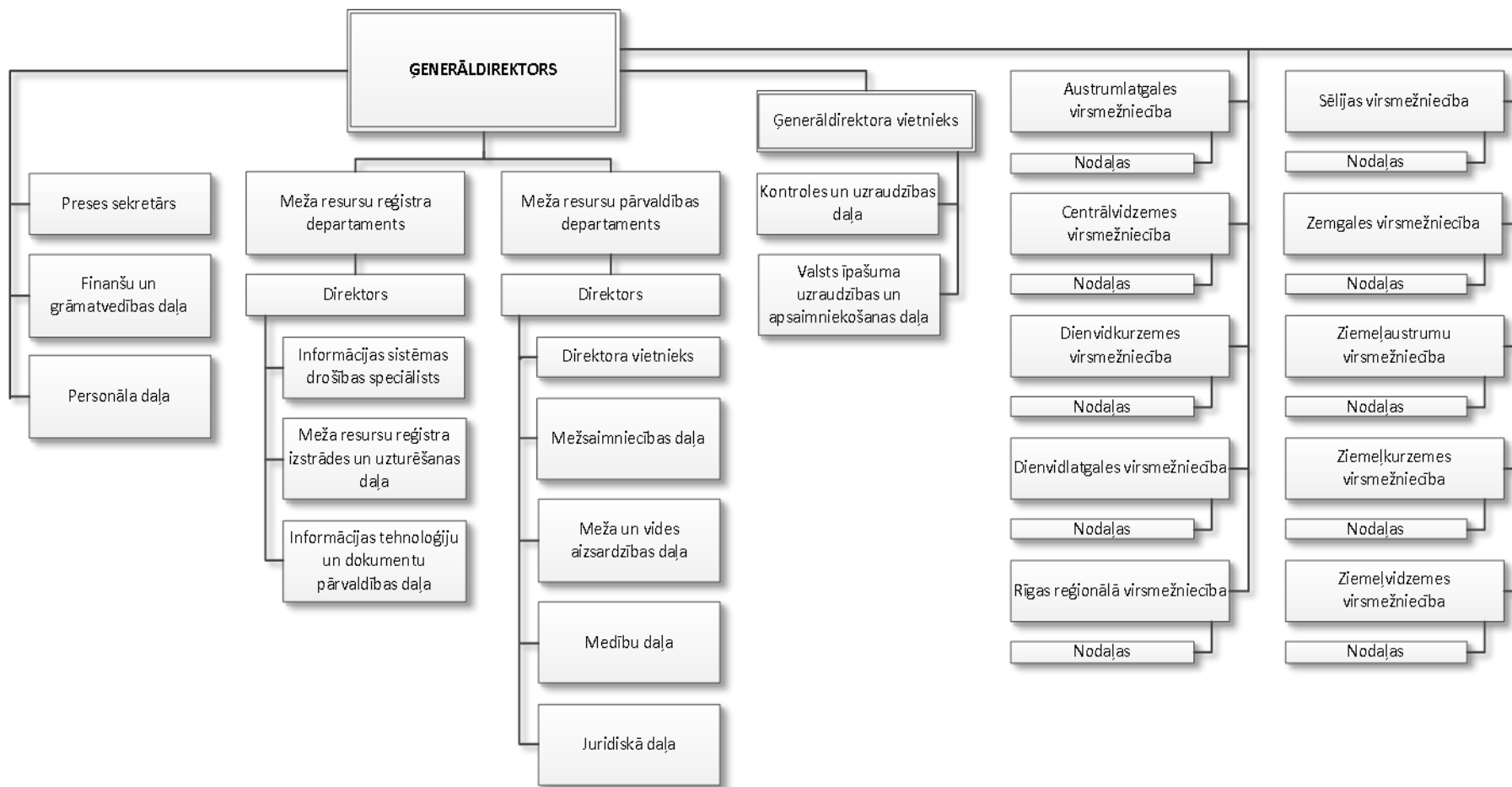
13.janvāra iela 15, Rīga, LV—1932

Tālr.: +371 67226600, fakss: +371 67211176

E-pasts: vmd@vmd.gov.lv

www.vmd.gov.lv

Uzticības tālr.: +371 67221322

1.1.att. Valsts meža dienesta struktūra uz 01.01.2016.

1.1. 2016. GADA GALVENĀS PRIORITĀTES UN INFORMĀCIJA PAR TO ĪSTENOŠANU

Pārskata gadā Valsts meža dienestā pieejamību klientiem un administratīvās funkcijas īsteno centrālā administrācija, 10 virsmežniecības, 29 virsmežniecību mežniecības.

Pārskata gadā būtiska ietekme bijusi jaunās Meža valsts reģistra informācijas sistēmas ieviešanai produkcijā.

Dienests aktīvi uzsācis Lauku attīstības programmas 2014. – 2020. gadam mežsaimniecības nozares atbalsta pasākumos noteikto prasību izpildes uzraudzību, sadarbojoties ar Lauku atbalsta dienestu valsts un ES atbalsta pasākumu administrēšanā un koordinācijā.

2016. gadā Dienests ir nodrošinājis specifiska režīma ievērošanu Āfrikas cūku mēra skartajās zonās, kā arī ir īstenojis aktivitātes vīrusa izplatības samazināšanai pārējā Latvijas teritorijā.

Dienests ir aktīvi iesaistījies Zemkopības ministrijas rīkotajās darba grupās, kurās notiek ar

Dienesta funkcijām saistīto normatīvo aktu grozījumu izstrāde.

Ar Dienesta līdzdalību izstrādātas Meža un saistīto nozaru attīstības pamatnostādnes 2015. – 2020.gadam.

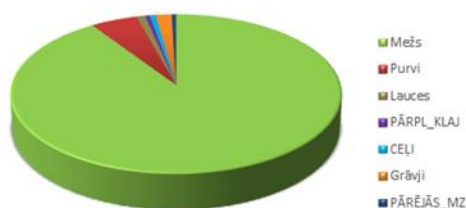
Dienests veicis maksimāli pieļaujamā koku ciršanas apjoma aprēķinu 2016. līdz 2020. gadam, un šis apjoms ir ticis apstiprināts Ministru kabinetā (rīkojums Nr. 718, 2015. gada 16. novembrī).

Ir ticis papildināts ikdienas darbā nepieciešamais aprīkojums un atjaunots dienesta autotransports, tai skaitā specializētās ugunsapsardzības autocisternas, tādējādi saglabājot virzību uz stabilu, konkurētspējīgu, augsti kvalificētu, kompetentu un ar jaunākajām tehnoloģijām apgādātu personālu.

1.2. MEŽA RESURSU RAKSTUROJUMS

Mežs	Purvi	Lauces	PĀRPL_KLAJ	CEĻI	Grāvji	PĀRĒJĀS_MZ
3.01	0.17	0.032	0.015	0.022	0.058	0.016

1.2.att. Meža zemes veidi meža apsaimniekošanā un to atbilstība zemes lietošanas veidiem, milj.ha

Pēc Meža valsts reģistra datiem mežs Latvijā aizņem 3,01 milj. ha lielu platību. Salīdzinājumā ar citām Eiropas valstīm, Latvija pieskaitāma pie mežiem bagātām valstīm, jo Eiropā mežs vidēji aizņem 33% no sauszemes teritorijas, kamēr Latvijā meža zemes aizņem 51%. Valsts apsaimniekošanā atrodas 1,48 milj. ha (49%) meža, savukārt pārējo apsaimniekotāju meži sastāda 1,52 milj. ha (51%).

Latvijas teritorija ir 6,46 milj. ha liela. Pēc Dienesta datiem, kas apkopoti Meža valsts reģistrā (inventarizētās platības, kas tiek pakļautas saimnieciskajai darbībai un kuru reglamentē Meža likums) mežainums ir 51% (meža zemju platības - 3,32 milj. ha, no tām mežs 3,01 milj. ha – attiecība pret valsts teritorijas kopējo platību, %). Salīdzinot ar 1923.gadu, kad mežainums Latvijā bija 23%, līdz 2016.gadam, tas ir vairāk nekā dubultojies. Meža platību pieaugums prognozējams arī turpmāk, jo turpinās lauksaimniecībā neizmantoto zemju dabiskā aizaugšana, kā arī to mērķtiecīga apmežošana.

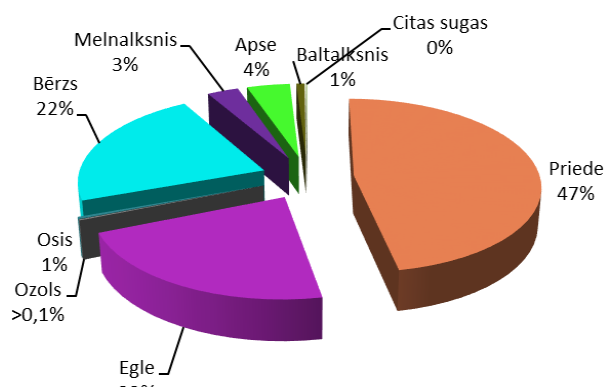
Latvijas mežus pārsvarā veido skuju koki, tomēr ievērojamu daļu aizņem arī pārējās sugas. Skuju koku audzes ir 52% no visu mežaudžu platībām, bērzu audzes – 30%, baltalkšņu – 7% un apšu – 7%.

1.1.tabula

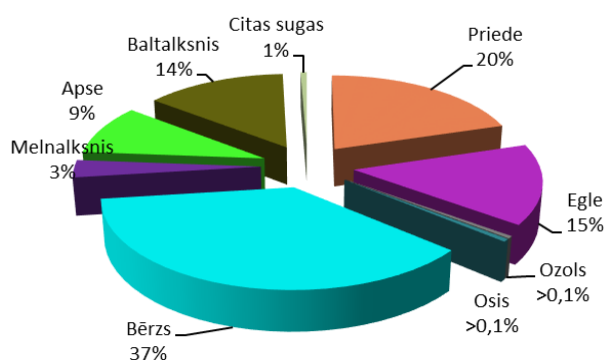
Valdošo koku sugu īpatsvara sadalījums Meža valsts reģistrā reģistrētajās mežaudzēs, ha, %

	Priede	Egle	Ozols	Osīs	Bērzs	Melnalksnis	Apse	Baltalksnis	Citas sugas
Valsts meži	676460	314468	2827	5457	321239	44458	61227	11643	2088
Pārējie meži	288615	212444	6333	7579	526050	46015	132866	197375	8566
Visos mežos	965075	526912	9160	13036	847289	90473	194093	209018	10654

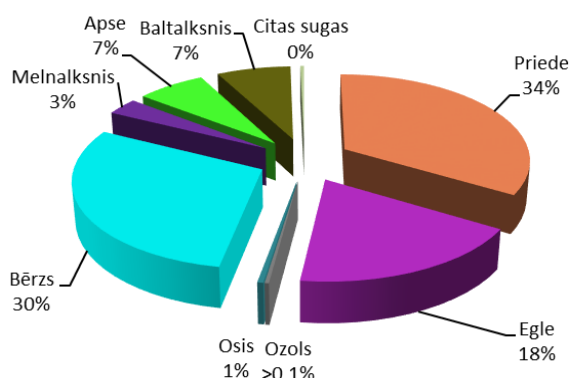
Valsts meži

Pārējie meži

Visos mežos

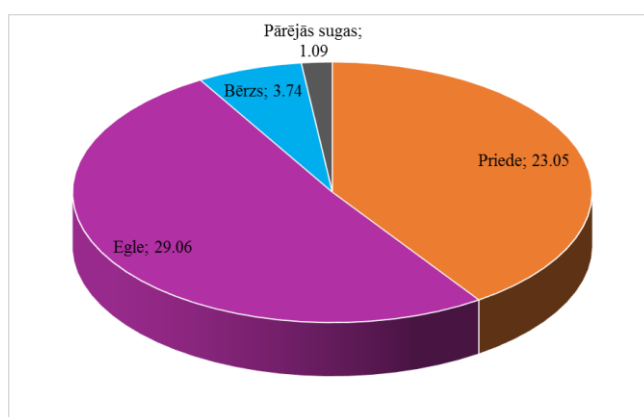
1.3. MEŽA APSAIMNIEKOŠANAS UN IZMANTOŠANAS UZRAUDZĪBA

MEŽA ATJAUNOŠANAS, IEAUDZĒŠANAS UN JAUNAUDŽU KOPŠANAS UZRAUDZĪBA

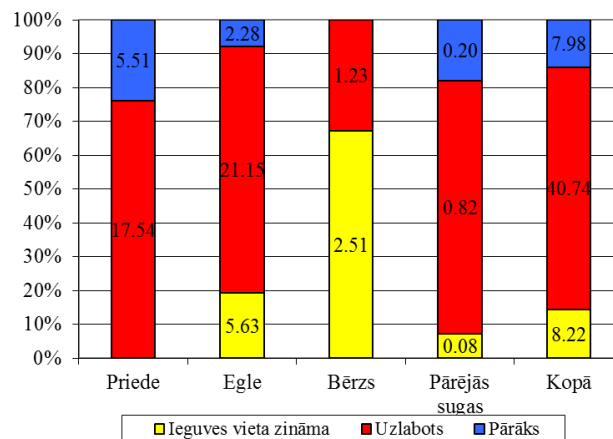
Meža atjaunošanas, ieaudzēšanas un jaunaudžu kopšanas mērķis ir izaudzēt augstražīgas un bioloģiski noturīgas mežaudzes, lai nodrošinātu tautsaimniecību ar nepieciešamajiem koksnes resursiem, vienlaikus saglabājot vides ekoloģisko līdzsvaru un veicot meža rekreācijas un estētisko īpašību paaugstināšanu. Dienests veic minēto mežsaimniecisko pasākumu apjoma fiksēšanu, kvalitātes pārbaudes un statistikas datu apkopošanu.

MEŽA REPRODUKTĪVĀ MATERIĀLA IEГУVE UN CERTIFICĒŠANA

Meža reproduktīvā materiāla ieguves un sertificēšanas mērķis ir saglabāt Latvijas meža koku sugu ģenētisko daudzveidību un uzlabot atjaunoto un ieaudzēto mežaudžu produktivitāti, vitalitāti un atjaunošanās spēju. Atbilstoši normatīvo aktu prasībām Dienests veic meža reproduktīvā materiāla ražošanas, izmantošanas un tirdzniecības kontroli. Līdz 2016. gada 31. decembrim Dienests Meža reproduktīvā materiālā ieguves avotu reģistrā ir reģistrējis 425 meža reproduktīvā materiāla ieguves avotus, tai skaitā 150 augstāko („uzlabots” un „pārāks”) kategoriju. 2016. gadā meža koku sēkļu ražošanai ir ievākti 1336 hektolitri čiekuru un spurdžu, stādu audzēšanai - 3658 kg ozola zīles. 2016. gadā sertificētas 288 meža reproduktīvā materiāla partijas – 568 kg priedes, bērza, melnalkšņa, lapegļu, kļavas, liepas, saldā ķirša sēkļu, 3658 kg ozolzīļu, 67 milj. meža koku sējeņi un stādi. Meža atjaunošanai vai ieaudzēšanai izmantoti 43.30 milj., tai skaitā 36.14 milj. ģenētiski augstvērtīgāko kategoriju „uzlabots” un „pārāks” meža koku sējeņi un stādi. Uz citām Eiropas Savienības dalībvalstīm pārvietoti 13.64 milj. meža koku sējeņi un stādi.

1.3.att. Izaudzētais un meža atjaunošanai un ieaudzēšanai pielietotais stādāmais materiāls, milj.gab.

1.4.att. Izaudzētais un meža atjaunošanai un ieaudzēšanai 2016. gadā pielietotais stādāmais materiāls sadalījumā pa sugām un kategorijām, milj.gab.

MEŽA ATJAUNOŠANA

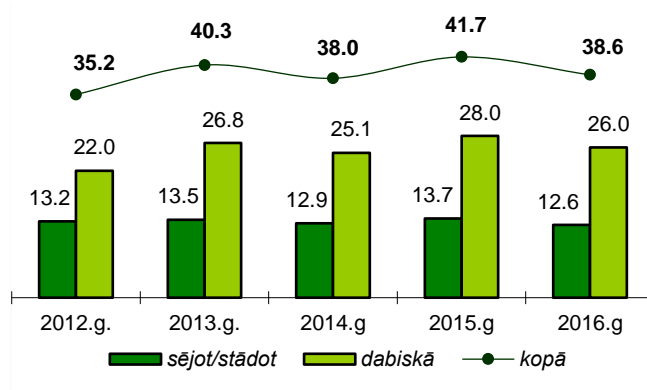
Meža atjaunošanas pamatuzdevums ir mežsaimniecības prasībām atbilstoša produktīva un kvalitatīva meža izaudzēšana, mežu atjaunojot sējot vai stādot, vai, veicinot dabisko atjaunošanos, ja tā norit ar dotajiem augšanas apstākļiem atbilstošām koku sugām.

Kā liecina Valsts meža dienesta apkopotā informācija par meža atjaunošanu valstī, 2016.gadā Latvijā kopā atjaunoti 38,6 tūkst. ha meža, no kuriem valsts mežā atjaunoti 16,0 tūkst. ha, pārējo īpašnieku mežā atjaunoti – 22,6 tūkst. ha. 2016.gada atjaunošanas apjomi ir par 3,1 tūkst. ha mazāki kā 2015.gadā, tie ir optimāli un stabili, jo ir līdzvērtīgi gada laikā kailcirtēs nocirstajām platībām.

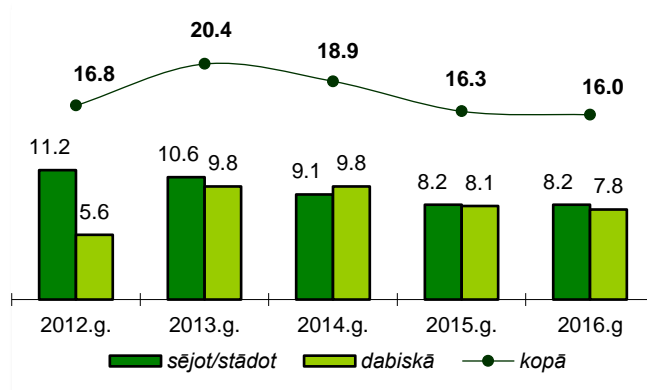
2016.gadā mežs sējot un stādot atjaunots 12,6 tūkst. ha platībā (32 % no atjaunotās meža kopplatības); valsts mežos sējot vai stādot atjaunoti 8,2 tūkst. ha (51 %), bet pārējo īpašnieku mežos – 4,4 tūkst. ha, kas ir 19 % no kopējās 2016.gadā atjaunotās meža platības pārējo īpašnieku mežos.

Ar 2015.gadu 2014.-2020.gada plānošanas perioda ietvaros neproduktīvu mežaudžu, baltalkšņu un blīgzņu mežaudžu nomainīšanai ir pieejams valsts un Eiropas Savienības finansējums atbalsta pasākumā „Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā”. Meža īpašnieki 2016.gadā izmantojuši atbalstu 155 ha neproduktīvu, mežaudžu, baltalkšņu un blīgzņu mežaudžu nomainīšanai.

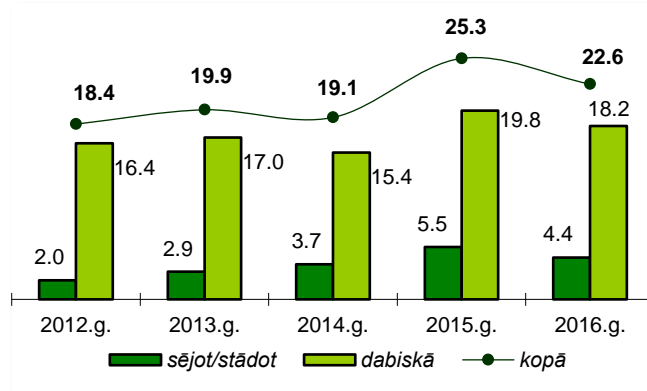
Meža atjaunošanas noteikumu prasības un meža īpašnieku vai tiesisko valdītāju pieņemtie lēmumi atjaunojamās koku sugas izvēlē nodrošina meža atjaunošanu ar piecām galvenajām, saimnieciski izmantojamām koku sugām – bērzu, priedi, egli, apsi un baltalksni. 2016.gadā Latvijā ar skuju kokiem atjaunoti 13,6 tūkst. ha jeb 36 % no atjaunotās kopplatības (egle – 18 %, priede – 18 %), bet ar lapu kokiem 25,0 tūkst. ha jeb 64% no atjaunotās kopplatības. Galvenās lapu koku sugas ir bērzs – 11,4 tūkst. ha (29 %), apse - 7,1 tūkst. ha (18%), baltalksnis 4,9 tūkst. ha (13%). Galvenās koku sugas meža atjaunošanā valsts mežos un pārējo īpašnieku mežos ir atšķirīgas: valsts mežos 52 % platību ir atjaunotas ar skuju kokiem (t.sk. egle - 20%, priede

1.5.att. Meža atjaunošana Latvijā, tūkst. ha

1.6.att. Meža atjaunošana valsts mežos, tūkst. ha

1.7.att. Meža atjaunošana pārējo īpašnieku mežos, tūkst. ha

1.2.tabula
Koku sugu īpatsvars meža atjaunošanā visā valstī, %

	2012.g.	2013.g.	2014.g.	2015.g.	2016.g.
Priede	23%	21%	20%	18%	18%
Egle	17%	16%	17%	18%	18%
Bērzs	25%	28%	28%	28%	29%
Apse	18%	19%	20%	18%	18%
Baltalksnis	14%	13%	12%	14%	13%
Pārējās sugas	3%	3%	3%	4%	4%

1.3.tabula
Koku sugu īpatsvars meža atjaunošanā valsts mežos, %

	2012.g.	2013.g.	2014.g.	2015.g.	2016.g.
Priede	41%	35%	33%	36%	32%
Egle	25%	19%	16%	17%	20%
Bērzs	22%	26%	29%	28%	30%
Apse	9%	15%	17%	14%	13%
Baltalksnis	1%	2%	1%	1%	1%
Pārējās sugas	2%	3%	4%	4%	4%

1.4.tabula
Koku sugu īpatsvars meža atjaunošanā pārējo īpašnieku mežos, %

	2012.g.	2013.g.	2014.g.	2015.g.	2016.g.
Priede	6%	7%	7%	7%	7%
Egle	10%	14%	18%	18%	16%
Bērzs	29%	28%	27%	28%	30%
Apse	26%	23%	22%	21%	22%
Baltalksnis	26%	25%	23%	21%	21%
Pārējās sugas	3%	3%	3%	4%	4%

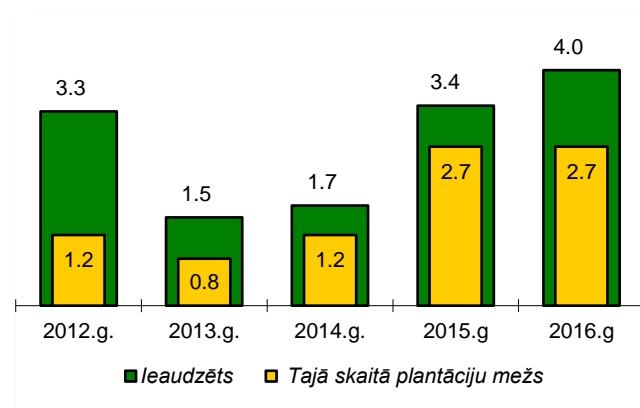
32%), bet pārējo īpašnieku mežos ar skuju kokiem atjaunotas 23% platības (t.sk. egle – 16% un priede – 7%). Pārējās platībās dominē ar bērzu atjaunotās audzes (30%), kā arī ievērojamu īpatsvaru sastāda apse (22%) un baltalksnis (21%).

MEŽA IEAUDZĒŠANA

Meža ieaudzēšana ir jauna meža sēšana un stādīšana ar mežu neapklātās zemēs. Meža ieaudzēšanai lauksaimniecībā neizmantotās zemēs ir vairāki mērķi. Kā galvenie minami: racionāla zemes izmantošana, vides piesārņojuma samazināšana, lauku ainavu dažādošana, rekreācijas iespēju paplašināšana u.c. Ieaudzētās meža platības var reģistrēt arī kā plantāciju mežu, kas ir īpašiem mērķiem ieaudzētas mežaudzes. Ieaudzējot plantāciju mežu, lietderīgi būtu izmantot tikai selekcionētu stādāmo materiālu, jo šāda stādāmā materiāla augšanas temps un koku kvalitāte ir labāka nekā stādot mežņus. Sākot ar 2016.gadu 2014.-2020.gada plānošanas perioda ietvaros meža ieaudzēšanai lauksaimniecībā neizmantotās platībās ir pieejams Valsts un Eiropas Savienības finansējums. 2016.gadā ar valsts un Eiropas Savienības atbalstu ieaudzēti 115 ha meža.

2016.gadā valstī lauksaimniecībā neizmantotās zemēs ieaudzētas 4,0 tūkst. ha mežaudzes, no kurām 2,7 tūkst. ha reģistrētas kā plantāciju meži.

Galvenās ieaudzētās koku sugas ir bērzs (34%) egle (34%), un priede (13%), baltalksnis 12%, pārējās koku sugas – apse, melnalksnis, ozols u.c. – sastāda 7% no ieaudzētajām platībām.

1.8.att. Meža ieaudzēšana Latvijā, tūkst. Ha

1.5.tabula
Koku sugu īpatsvars ieaudzētajās platībās, %

	2012.g.	2013.g.	2014.g.	2015.g.	2016.g.
Priede	8%	11%	25%	11%	13%
Egle	65%	48%	33%	36%	34%
Bērzs	15%	36%	32%	37%	34%
Baltalksnis				11%	12%
Pārējās sugas	12%	5%	10%	5%	7%

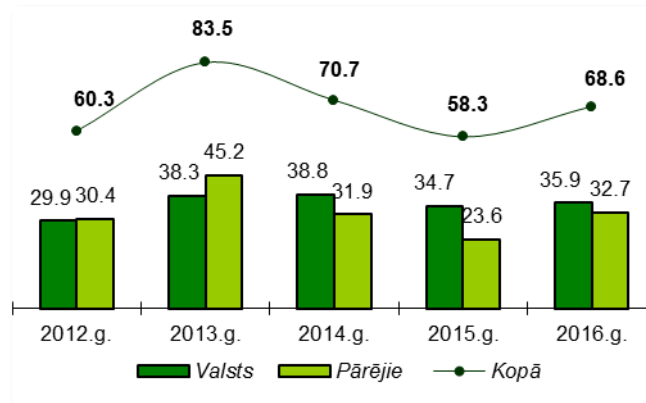
JAUNAUDŽU KOPŠANA

Jaunaudžu kopšanu veic ar mērķi, veicināt konkrētiem meža augšanas apstākļiem vislabāk piemērotu koku sugu attīstību. Jāpiemin arī tas, ka kopšana palielina nākotnes meža ražību un atstājamo koku vērtību, kas ir atkarīga no stādu vai sēklu ģenētiskajām īpašībām. Pareiza stādu izvēle ievērojami ietekmē krājas pieaugumu, kā arī stumbru kvalitāti. Pareizi izkopjot jaunaudzes atstājamiem kokiem ievērojami palielinās augšanas telpa un samazinās meža audzēšanas cikla ilgums, respektīvi, vēlamo rezultātu iegūst vidēji par 10-20 gadiem ātrāk (ja audzi plānots nocirst pēc caurmēra, tas ir, kad valdošā koku suga sasniegusi galvenās cirtes diametru), un koki ir ar taisniem un resniem stumbriem.

Ar 2015.gadu meža īpašnieki var pieteikties uz Valsts un Eiropas Savienības finansējumu jaunaudžu retināšanas atbalsta pasākumā „Ieguldījumi meža platību paplašināšanā un mežu dzīvotspējas uzlabošanā”. 2016.gadā ar valsts un Eiropas Savienības atbalstu izkoptas jaunaudzes 15 tūkstošu ha platībā.

2016.gadā jaunaudžu kopšana valstī kopā veikta 68,6 tūkst. ha apjomā, t. sk. valsts mežos – 35,9 tūkst. ha, pārējo īpašnieku mežos – 32,7 tūkst. ha. Visvairāk

koptas bērzu (33%), egļu (28%) un priežu (21%) jaunaudzes, pārējo kopto koku sugu jaunaudzes sastāda 18%.

1.9.att. Jaunaudžu kopšana, tūkst. ha

MEŽA INVENTARIZĀCIJA

Meža likuma 29.pants nosaka, ka meža īpašnieks vai tiesiskais valdītājs savā īpašumā vai tiesiskajā valdījumā nodrošina pirmreizēju meža inventarizāciju un tās datus iesniedz Dienestam, kā arī vismaz reizi 20 gados un normatīvajos aktos noteiktajos citos gadījumos veic atkārtotu meža inventarizāciju.

Meža inventarizācijas dati satur informāciju par mežu un meža zemi, par tajā veikto saimniecisko darbību - koku ciršanu, meža atjaunošanu, jaunaudžu kopšanu, ieaudzēšanu u.c.

Meža inventarizācijas kārtību nosaka Ministru kabineta 2016.gada 21.jūnija noteikumi Nr.384 “Meža inventarizācijas un Meža valsts reģistra informācijas aprites noteikumi”. Savukārt Ministru kabineta 2016.gada 21.jūnija noteikumi Nr.392 „Meža inventarizācijas veicēju sertifikācijas un sertificēto personu darbības uzraudzības kārtība” nosaka meža inventarizācijas veicēju sertificēšanas un darbības uzraudzības kārtību. Meža inventarizācijas darbus veic sertificētas personas. Sertifikātus meža inventarizācijas darbu veikšanai fiziskām personām izsniedz atbilstības novērtēšanas institūcijas, kas akreditētas likumā „Par atbilstības novērtēšanu” minētajā nacionālajā akreditācijas institūcijā atbilstoši standartā LVS EN ISO/IEC 17024:2005 „Atbilstības novērtēšana. Vispārīgās prasības personu sertificēšanas institūcijām” noteiktajām prasībām.

2016.gadā bija sertificētas 469 personas, kas varēja sniegt meža inventarizācijas veikšanas

pakalpojumus. Meža valsts reģistrā 2016.gadā meža inventarizācijas iesniedza 462 sertificēti meža inventarizācijas veicēji.

Dienests pieņem meža īpašnieka vai tiesiskā valdītāja iesniegtos meža inventarizācijas datus, izvērtē tajos sniegtās informācijas atbilstību izvirzītajām kvalitātes prasībām un pieņem lēmumus par meža inventarizācijas datu pievienošanu Meža valsts reģistram. 2016.gadā Dienests izvērtēšanai un pievienošanai Meža valsts reģistram ir saņēmis meža inventarizācijas datus par 21553 zemes vienībām. No tām 12986 zemes vienībās bija veiktā pilnā inventarizācija, bet 7642 zemes vienībās tika veikta nogabala līmeņa meža inventarizācija, kad to veic tikai daļai nogabalu zemes vienībā. Savukārt par 925 meža inventarizācijām lēmumi par to pievienošanu Meža valsts reģistram tika pieņemti 2017. gadā, jo tās tika reģistrētas 2016.gada nogalē. Par 509 zemes vienībām meža īpašnieks un inventarizācijas veicējs ir saņēmis atteikumu datu pievienošanai Meža valsts reģistram, iesniegtās informācijas neatbilstības dēļ.

IESNIEGUMU PĀRBAUDES UN APLIECINĀJUMU KOKU CIRŠANAI IZSNIEGŠANA

Meža īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam Dienestā ir jāsaņem atļauja (apludinājums) koku ciršanai. Lai varētu saņemt darbības atļauju, meža īpašnieks vai tiesiskais valdītājs vērsas ar iesniegumu Dienestā.

Pirms apludinājumu izsniegšanas Dienesta darbinieki izlases veidā pārbauda, vai iesniegumā minētā darbība atbilst normatīvo aktu prasībām un stāvoklim dabā. 2016.gadā Dienests ir izsniedzis 32192 ciršanas apludinājumus ar 72469 cirmām, no tiem 10986 apludinājumi ar 20353 cirmām valsts mežos un

21206 ciršanas apludinājumi ar 52116 cirmām pārējos mežos. 2016.gadā koku ciršana mežā, dažādos ciršu izpildes veidos, bija paredzēta 115.9 tūkst. ha platībā.

Izsniedzot koku ciršanas apludinājumus, Meža valsts reģistrā tiek uzskaitītas plānotās izcērtamās platības un plānotais izcērtamās koksnes apjoms. Meža valsts reģistrā uzkrāto informāciju par plānoto un veikto mežsaimniecisko darbību meža zemē izmanto arī citas valsts institūcijas.

KOKU CIRŠANAS APJOMS

Lai sabiedrības rīcībā būtu operatīva informācija par Latvijas mežos plānotajām saimnieciskajām darbībām un to apjomu, Dienests katru ceturksni apkopo informāciju par izsniegtajiem apludinājumiem un tajos uzrādīto plānoto ciršanas apjomu.

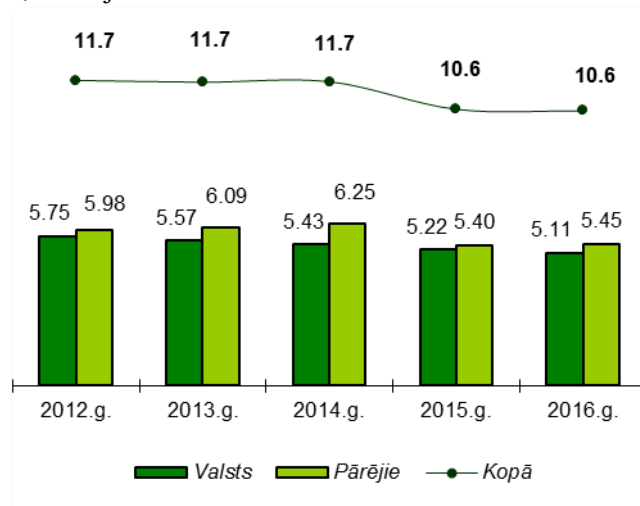
Meža īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam katru gadu līdz 1.februārim ir jāinformē Dienests par iepriekšējā gadā veikto mežsaimniecisko darbību, iesniedzot pārskatu. Iesniegto informāciju Dienesta darbinieki reģistrē Meža valsts reģistrā. Katru gadu pēc pārskatu saņemšanas no meža īpašniekiem vai tiesiskajiem valdītājiem, tiek apkopota informācija par pārskatos uzrādīto, izcirsto likvīdās koksnes apjomu.

Dienests nodrošina maksimāli pieļaujamā ciršanas apjoma (tāmes) galvenajā cirtē administrēšanu valsts mežos. Tāme galvenajā cirtē valsts mežos tiek noteikta sadalījumā pa koku sugām, platībām (ha) un informatīvi norādot no platības atvasinātus apjomus (m³).

Ministru kabineta 2015.gada 16.novembra rīkojumā Nr.718 "Par koku ciršanas maksimāli pieļaujamo apjomu 2016.-2020.gadam" noteiktais maksimāli pieļaujamais ciršanas apjoms pieciem gadiem galvenajā cirtē valsts mežos ir 24,57 milj. m³ likvīdās koksnes 92 258,4 ha platībā. No tā akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” valdījumā esošajos

valsts mežos – 23,43 milj.m³ likvīdās koksnes 88 135,1 ha platībā.

Kopā 2016.gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir nocirsts par 0,06 miljonu kubikmetru mazāk. Izcirstās koksnes apjoms samazinājies valsts mežos par 0,11 milj. kubikmetriem koksnes, bet pārējos mežos izcirstais koksnes apjoms ir palielinājies par 0,05 milj. kubikmetru.

1.10.att. Izcirstās koksnes apjomi, milj.m³

ATMEŽOŠANA

Atmežošana, ir personas darbības izraisīta **meža** pārveidošana citā zemes lietošanas veidā (definīcija Meža likuma 1.panta 3.punktā).

Dienesta kompetence atmežošanas procesā ir saistīta tikai ar atmežošanas kompensācijas (*kompensācija valstij par izdevumiem, saistītiem ar atmežošanas izraisīto negatīvo seku novēršanu*) aprēķināšanu. Pēc tam, kad kompetentā institūcija izdevusi administratīvo aktu, kas personai piešķir tiesības veikt būvniecību vai tiesības mežā ierīkot

lauksaimniecībā izmantojamu zemi, Dienests izsniedz apludinājumu atmežošanas cirtei (ja koku ciršanai konkrētajā gadījumā ir nepieciešams apludinājums).

Pārskata gadā Dienests saņēma 732 pieprasījumus atmežošanas kompensācijas aprēķinam, kā rezultātā samaksāti 602662.26 EUR par meža videi atmežošanas procesā radītajiem zaudējumiem. Atmežošana plānota gan būvniecībai, gan derīgo izrakteņu ieguvei, kā arī lauksaimniecības zemju ierīkošanai mežā.

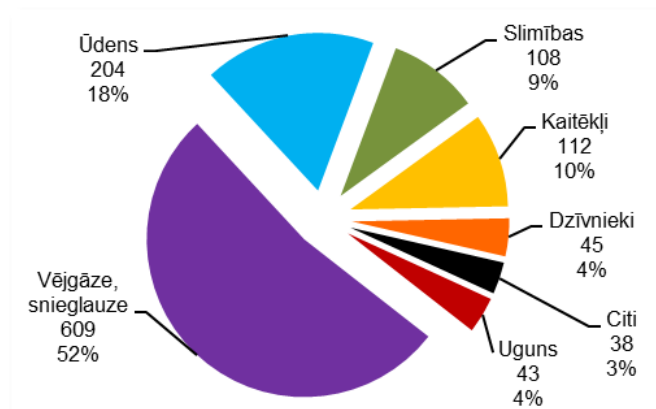
1.4. MEŽA SANITĀRĀ STĀVOKĻA UZRAUDZĪBA

Valsts meža dienests veic meža veselības stāvokļa uzraudzību visos Latvijas mežos, lai nodrošinātu meža apsaimniekošanu tādā veidā, kas nepasliktinātu meža veselības stāvokli.

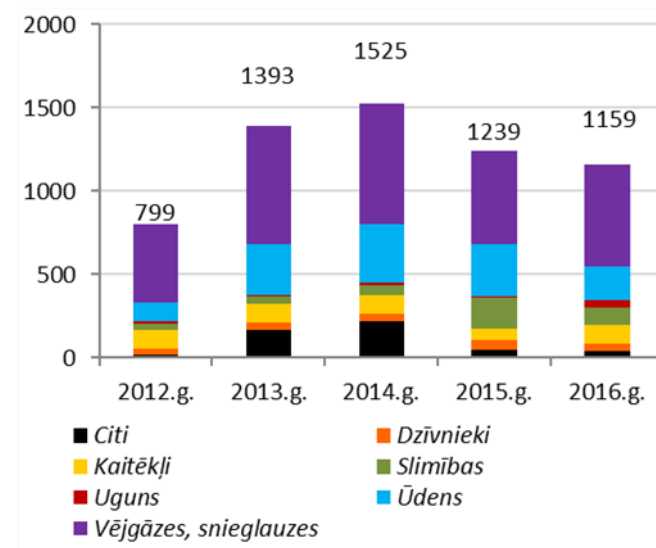
Katru gadu dažādu faktoru dēļ daļa mežaudžu platības zaudē augtspēju, kā rezultātā tās iet bojā un tiek nocirstas pēc Dienesta sanitārā atzinuma saņemšanas. 2016.gadā mežaudžu nociršanai sanitārajā vienlaidus cirtē Dienests izsniedza 1105 atzinumus 1158,8 ha platībā, tai skaitā 568,6 ha (49 %) valsts mežos un 590,2 ha (51 %) pārējo īpašnieku mežos. Salīdzinot ar 2015.gadu, augtspēju zaudējušās platības ir nedaudz samazinājušās, taču kopumā 2016.gada līmenis atbilst pēdējo piecu gadu vidējam līmenim.

Līdzīgi kā iepriekšējos gados arī 2016. gadā būtiskākais meža platību bojājumu cēlonis bija vējgāzes, kuru rezultātā bojā gājušās mežaudzes 608,6 ha platībā, jeb 52% no visām bojā aizgājušām platībām. Nākamie izplatītākie bojājumu cēloņi bija pārmērīgs mitrums, kura rezultātā bojāgājušās audzes 204 ha (18%) platībā, kaitēkļi – 112,4 (10%) un slimības – 108,2 (9%). Pārējie cēloņi – dzīvnieki, ugunsgrēki un citi ir bijuši mazāk nozīmīgi. Platības ziņā visvairāk bojātas priežu (35%), egļu (27%), bērzu (20%) un ošu (14%) audzes.

Skaitliski lielākās bojāto mežaudžu platības konstatētas Vidzemē – 603,3 ha un Zemgalē – 224 ha, mazāk bojātas mežaudzes Latgalē – 154,2 ha, Rīgas/Pierīgas reģionā – 100,3 un Kurzemē – 77 ha. Vidzemē 2016.gada vasarā vējgāzē cieta Valkas novada Zvārtavas pagasta priežu meži, savukārt Zemgalē joprojām tiek cirstas sēņišu slimības *Hymenoscyphus fraxineus* bojātās ošu audzes.

1.11.att. Mežaudžu platību, ko atļauts nocirst vienlaidus sanitārajā cirtē, sadalījums pa bojājuma cēloņiem 2016.g.

1.12.att. Mežaudžu platība, ko atļauts nocirst vienlaidus sanitārajā cirtē, ha

1.6.tabula
Mežaudžu platību, ko atļauts nocirst vienlaidus sanitārajā cirtē, sadalījums pa bojājuma cēloņiem, ha

Bojājuma cēlonis	2012.g.	2013.g.	2014.g.	2015.g.	2016.g.
Dzīvnieki	38.5	50.8	49.3	58.9	45.2
Kaitēkļi	109.0	105.6	111.3	68.4	112.4
Slimības	43.0	46.4	59.2	186.9	108.2
Vējgāzes, snieglauzes	471.1	711.6	725.7	558.6	608.6
Uguns	7.8	10.6	11.0	7.9	42.8
Ūdens	112.2	304.8	350.3	312.6	204
Citi	17.0	163.5	217.7	45.7	37.6
Kopā:	798.6	1393.1	1524.5	1239	1158.8

Būtiskākais stumbra kaitēklis 2016. gadā bija egļu astoņzobu mizgrauzis (*Ips typographus*), kas izraisījis mežaudžu bojāeju 46,9 ha platībā, kas ir līdzīgi kā 2015. gadā, taču mazāk nekā iepriekšējos gados. LVMI „Silava” veiktā nacionālā meža kaitēkļu monitoringa rezultāti parāda, ka vidēji valstī mizgraužu populācija ir fona līmenī ar paaugstinātu populācijas blīvumu Kurzemē.

Kopš 2012. gadā Daugavpils apkārtnē ievērojamu priežu defoliāciju un koku bojāeju izraisījusi priežu audžu tīklapsesnes (*Acantholyda posticalis*) masveida savairošanās. Kaitēkļa bīstamība saistīta ar to savairošanās ilglaicību – tā var ilgt vairāk nekā 10 gadus. Pēc LVMI „Silava” pētījumiem 2016. gadā tika novērota mazāk intensīva tīklapsesnes lidošana kā iepriekšējā gadā, taču ļoti intensīva lidošana un koku kalšana prognozējama 2017.gadā. Pagaidām šajā teritorijā bojāgājušie koki cirsti sanitārajās izlases cirtēs.

Priežu rūsganās zāglapsesnes (*Neodiprion sertifer*) masveida savairošanās intensitāte Ziemeļkurzemē 2016.gadā ir nedaudz samazinājusies. Priežu rūsganās zāglapsesnes galvenokārt apdraud priežu jaunaudzes, bet masveida savairošanās gadījumos tiek apdraudētas arī briestaudzes un pieaugušas audzes.

Skujgrauzēju kaitēkļu masveida savairošanās gadījumā defoliācija norit vairākus gadus pēc kārtas, kā rezultātā novājinātās priedes sāk apdraudēt arī sekundārie kaitēkļi. Lai nepieļautu sekundāro kaitēkļu masveida savairošanos, nepieciešams lūksngraužu / mizgraužu svaigi invadētos kokus savlaicīgi izvākt no mežaudzes, kā arī izvietot mežaudzē putnu būrus.

1.5. DABAS AIZSARDZĪBA MEŽĀ

Dabas aizsardzības mērķis ir bioloģiskās daudzveidības līmeņa saglabāšana un dabas resursu ilgtspējīgas izmantošanas nodrošināšana.

MIKROLIEGUMU IZVEIDOŠANA UN AIZSARDZĪBA

Mikroliegumi ir teritorijas, kuras veido, lai nodrošinātu īpaši aizsargājamas sugas vai biotopa aizsardzību ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām. Mikroliegumus var veidot arī īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, ja funkcionālās zonas nenodrošina aizsargājamās sugas vai biotopa aizsardzību.

Pamatojoties uz Sugu un biotopu aizsardzības likumu un Ministru kabineta 2012.gada 18.decembra noteikumiem Nr.940 “Noteikumi par mikroliegumu izveidošanu un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu”, Dienests meža zemēs nosaka mikroliegumus. Īpaši aizsargājamo putnu sugu un mitro meža biotopu mikroliegumiem var tikt noteiktas buferzonas.

Dienests meža zemēs 2016. gadā izveidoja 49 mikroliegumus ar kopējo platību 748 ha, no tiem 90% jeb 669 ha izveidoti valsts mežos. Mikroliegumi izveidoti 17 grupām, lielāko mikroliegumu skaitu izveidojot īpaši aizsargājamiem putniem: 13

mikroliegumus mazajam ērglim, 11 - melnajam stārķim, 4 - jūras ērglim, 4 - vistu vanagam. Mikroliegumi veidoti arī īpaši aizsargājamiem biotopiem, augiem, sēnēm un kukaiņiem.

Mikroliegumi meža zemēs ir veidoti no 2000.gada. Tos veido Dienests, kā arī, ja ierosinātā mikrolieguma teritorija atrodas nacionālo parku vai rezervātu teritorijā, Dabas aizsardzības pārvalde. Kopumā meža zemēs izveidoti 2387 mikroliegumi ar kopējo platību 42,6 tūkst. ha.

Dienests līdz šim meža zemēs ir izveidojis un ir spēkā esoši 2307 mikroliegumi ar kopējo platību 41,7 tūkst. ha jeb 1,26 % no kopējās inventarizētās meža platības Latvijas teritorijā. Valsts mežos no mikroliegumu platībām atrodas 93%, fizisku personu – 4%, juridisku personu – 2 % un pašvaldību – 1%. Pēc mikroliegumu skaita un platības lielākais mikroliegumu skaits ir izveidots mednim, melnajam stārķim un mazajam ērglim, kopā veidojot 74% no kopējās mikroliegumu platības, kā arī 41 % no mikroliegumu skaita.

MEŽA ZEMES AR SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS APROBEŽOJUMIEM

Meža zemēs tiek izdalītas vairāku veidu teritorijas ar saimnieciskās darbības aprobežojumiem, kas savstarpēji atšķiras pēc teritorijas izveidošanas mērķiem (sugu un biotopu aizsardzība, ūdens resursu, ainavu, ģenētisko resursu u.c. aizsardzība) un aizsardzības režīma. Pēc Meža valsts reģistra datiem, meža zemēs, kurās veikta meža inventarizācija, lielākās platības no aprobežotajām teritorijām aizņem valsts nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (ĪADT), vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas, t.sk., kultūras pieminekļi un to aizsargjoslas, un mikroliegumi.

Aizsargājamo teritoriju platības*, tūkst. ha

Aizsargājamās teritorijas	Pavisam, tūkst. ha	tai skaitā	
		valsts	pārējie
Dabas rezervātu meži	8,9	8,8	0,05
Nacionālo parku meži	100,3	49,5	50,8
Dabas liegumu meži	106,5	84,3	22,2
Dabas parku meži	63,1	31,2	31,9
Aizsargājamo ainavu apvidu meži	83,8	36,1	47,7
Dabas pieminekļu meži	3,0	1,8	1,2
Mikroliegumu meži	41,0	37,5	3,5
Mikroliegumu buferzonu meži	40,3	36,8	3,5
Īpaši aizsargājamo iecirkņu meži	11,2	10,4	0,8
Bioloģiski nozīmīgu struktūru meži	1,8	1,0	0,8
Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslu meži	9,8	6,8	3,0
Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotas saimnieciskās darbības joslu meži	68,6	45,7	22,9
Aizsargjoslu meži ap pilsētām	27,9	19,9	8,0

* - Uz vienu teritorijas vienību var būt vairāku veidu aizsargājamās teritorijas.

Iepriekš minētajās teritorijās ir noteikti dažādi saimnieciskās darbības aprobežojumi – no pilnīgas mežsaimnieciskās darbības aizlieguma visa kalendārā gada garumā līdz koku ciršanas aizliegumam atsevišķos gada mēnešos vai īpašiem cirtes izpildes nosacījumiem. Pārskatā dati atspoguļoti sadalījumā pa 5 galvenajiem aprobežojumu veidiem: vispārējs mežsaimnieciskās darbības aizliegums, galvenās un kopšanas cirtes aizliegums, galvenās cirtes, kailcirtes aizliegums, kā arī - nepastāv saimnieciskās darbības aprobežojumi. Kopumā valstī 13,2 % ir meži, kuros pastāv kāds no iepriekš minētajiem mežsaimnieciskās darbības aprobežojumiem: 3,2 % aizliegta ir mežsaimnieciskā darbība, 6,4 % - kailcirte, 1,9 % - kopšanas un galvenā cirte, 1,7 % - galvenā cirte.

Mežsaimnieciskās darbības aizliegumi meža platībās* pa īpašnieku kategorijām, tūkst. ha

Mežsaimnieciskās darbības aprobežojumi	Pavisam, tūkst. ha	tai skaitā	
		valsts	pārējie
Aizliegta mežsaimnieciskā darbība	95,2	85,2	10,0
Aizliegta galvenā un kopšanas cirte	60,4	49,5	10,9
Aizliegta galvenā cirte	48,0	37,3	10,7
Aizliegta kailcirte	197,8	95,5	102,3
Sezonāls darbības aizliegums	35,2	32,1	3,1

* - uz vienu nogabalu var būt vairāku veidu aprobežojums.

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2015. gada 7.aprīļa noteikumiem Nr.171 "Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanai 2014.-2020. gada plānošanas periodā", privātie un juridiskie meža īpašnieki var pieteikties uz atbalsta piešķiršanas aktivitāti "Kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām". Dienests atbalsta piešķiršanas aktivitātes "Kompensācijas maksājums par Natura 2000 meža teritorijām" ietvaros 2016. gadā 4564 zemes vienībām administrējis informāciju par meža zemēs esošajiem saimnieciskās darbības aprobežojumiem.

1.6. MEŽA UGUNSPARDSZĪBA

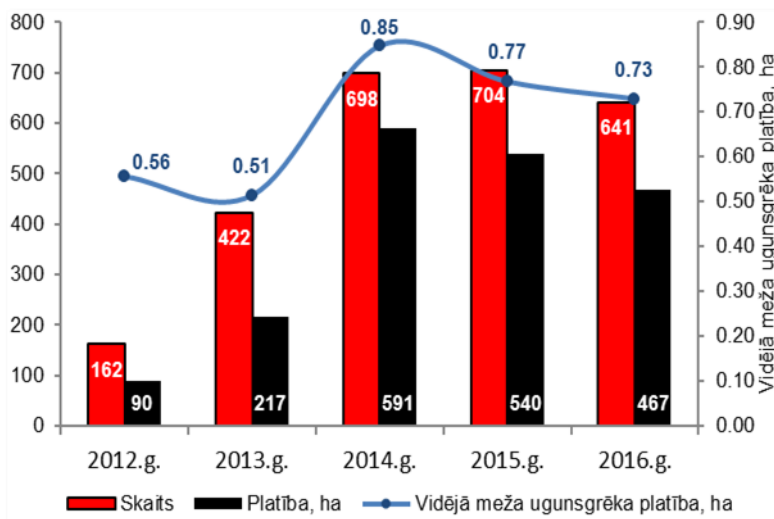
2016. gadā meža ugunsnedrošais laikposms tika noteikts no 2. maija un turpinājās līdz 12. septembrim.

Kopā pārskata gadā tika atklāti un dzēsti 641 meža zemes ugunsgrēks, kuros uguns skāra 466.53 ha meža zemes, t.sk. 117.8 ha jaunaudzēs. 217 meža ugunsgrēki tika dzēsti valsts mežos ar kopējo platību 126.98 ha. Lielākais meža ugunsgrēks notika 2016. gada 29. martā Sēlijas virsmežniecībā, Jēkabpils novada, Ābeļu pagasta teritorijā, kura rezultātā uguns skāra 17.16 ha meža zemes.

Vidējā meža ugunsgrēka platība 2016. gadā bija 0,73 ha.

Dienests ugunsapsardzības nodrošināšanai izmanto ugunsnovērošanas torņu tīklu (183 ugunsnovērošanas torņi). 2016.gada ugunsnedrošajā laikposmā Dienests mežus uzraudzīja no 105 ugunsnovērošanas torņiem.

Kopumā 2016.gada vasarā Dienests nodrošināja ar darbavietām sezonas darbiniekus 336 amatu vietās (torņu dežurantus, specializēto ugunsdzēsību autocisternu vadītājus, meža ugunsdzēsējus, meža ugunsdzēsības staciju vadītājus, operatīvos dežurantus), bez kuru palīdzības ātra un operatīva reaģēšana uz meža ugunsgrēku nebūtu iespējama un tā rezultātā palielinātos izdegušās meža zemes platības.

1.13.att. Mežu ugunsgrēku skaits un uguns skartās mežu platības, ha

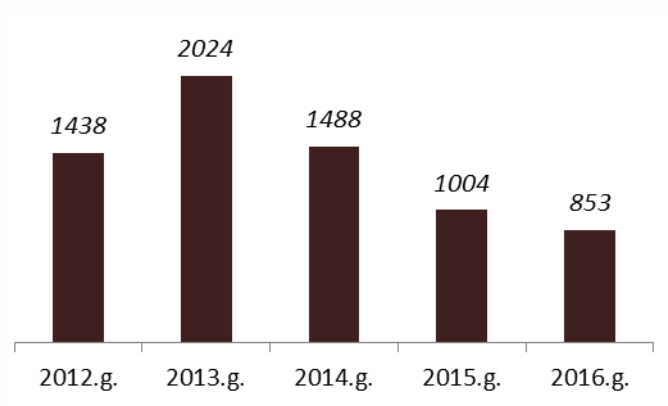

1.7. MEŽA APSAIMNIEKOŠANU UN IZMANTOŠANU REGULĒJOŠO NORMATĪVO AKTU PĀRKĀPUMI

Valsts meža dienesta kompetencē ietilpst meža apsaimniekošanu un izmantošanu regulējošo normatīvo aktu ievērošanas uzraudzība, tai skaitā šo normatīvo aktu pārkāpumu konstatēšana, sastādot attiecīgu protokolu un veicot citas darbības. Par pārkāpuma izdarīšanu vainīgā persona tiek sodīta administratīvi vai krimināli, turklāt gadījumos, kad nodarīti zaudējumi meža videi vai medību resursiem, tie tiek piedzīti tiesas ceļā paralēli piemērotajam soda mēram.

Valsts meža dienests 2016.gadā konstatējis 853 gadījumus par meža apsaimniekošanu regulējošo normatīvo aktu pārkāpumiem, no kuriem 440 protokoli iesniegti kriminālprocesa uzsākšanai un noformēti 413 administratīvā pārkāpuma protokoli.

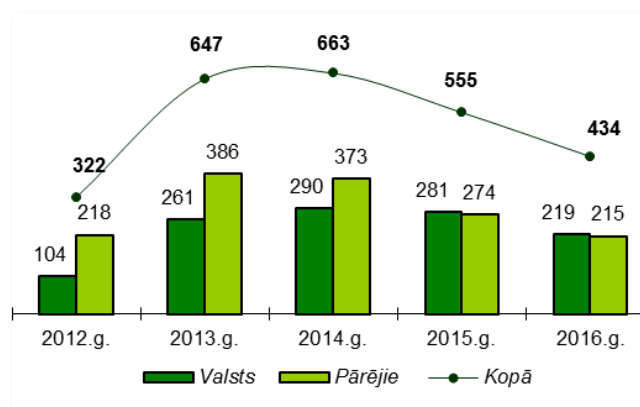
Lielāko daļu no 2016.gadā konstatēto administratīvo pārkāpumu skaita sastāda medību noteikumu pārkāpumu gadījumi - 160 administratīvie pārkāpumi, jeb 38,7 % no visu konstatēto administratīvo pārkāpumu skaita.

1.14.att. Pārkāpumu skaita dinamika

Lielāko daļu no 2016.gadā konstatēto visu pārkāpumu skaita sastāda augošu koku patvaļīgas ciršanas gadījumi - 434 gadījums, jeb 50,8 % no visu konstatēto pārkāpumu skaita. Kopumā nelikumīgi izcirsta koksne gandrīz 8 869,82 kubikmetru apmērā, nodarot videi kaitējumu, kas aprēķināti kā mežam nodarītie zaudējumi 820 439,96 euro apmērā.

Salīdzinoši pa virsmežniecībām visvairāk augošu koku patvaļīgas ciršanas gadījumi konstatēti Dienvidlatgales virsmežniecībā (85 gadījumi), Dienvidkurzemes virsmežniecībā (81 gadījums), Austrumlatgales virsmežniecībā (62 gadījumi), Zemgales virsmežniecībā (54 gadījumi), un Ziemeļvidzemes virsmežniecībā (52 gadījumi).

1.15.att. Augošu koku patvaļīgas ciršanas gadījumu skaits

1.9.tabula

Administratīvo pārkāpumu veidi un skaits

Pārkāpuma veids	2012.g.	2013.g.	2014.g.	2015.g.	2016.g.
Noformētie administratīvo pārkāpumu protokoli, t.sk.	719	1012	744	502	413
Meža atjaunošanas prasību pārkāpumi	97	200	90	55	57
Augošu koku patvaļīgas ciršanas gadījumi	322	348	177	81	44
Medību noteikumu pārkāpumi	130	117	146	161	160
Meža neatļauta atmežošana	19	23	24	32	16
Dabas aizsardzības prasību pārkāpšana	30	52	50	30	20
Darbības veikšana meža zemēs bez apliecinājuma	18	8	7	3	8
Meža aizsardzības prasību pārkāpšana	6	2	1	1	0
Pārējās administratīvās lietas	97	262	249	139	108

Konstatēto pārkāpumu rezultātā videi nodarītie
zaudējumi, EUR

Meža apsaimniekošanu regulējošo normatīvo aktu pārkāpumu rezultātā 2016.gadā meža resursiem nodarīts kaitējums 1 312404 euro apmērā, no kuriem augošu koku patvaļīgas ciršanas rezultātā – 820 440 euro apmērā, jeb 62.5%, meža neatļautas atmežošanas rezultātā – 18 364 euro apmērā, jeb 1,4% un nelikumīgu medību un medību noteikumu pārkāpumu rezultātā – 140 603 euro apmērā, jeb 10.7%, kā arī par meža dedzināšanu 332997 euro, jeb 25.4%.

Par konstatētajiem meža apsaimniekošanu regulējošo normatīvo aktu pārkāpumiem Valsts meža dienesta amatpersonas 2016.gadā par izdarītajiem administratīvajiem pārkāpumiem 264 gadījumos pieņēma lēmumu par administratīvo naudas soda uzlikšanu, par kopējo summu 26 596 euro apmērā.

2016.gadā par meža apsaimniekošanu un izmantošanu regulējošo normatīvo aktu pārkāpumiem uzliktais naudas sods kopumā labprātīgi samaksāts vai piedzīts 176 gadījumos 23 125,47 euro apmērā.

Pārkāpuma veids	2014.g	2015.g	2016.g
Meža neatļauta atmežošana	206393	61595	18364
Augošu koku patvaļīga ciršana vai bojāšana	1987479	1084185	820440
Medību noteikumu pārkāpšana	320	20640	6348
Nelikumīgas medības	51880	170456	134255
Meža dedzināšana	182163	80307	332997
Kopā:	2428235	1417183	1312404

1.8. MEDĪBAS REGULĒJOŠO NORMATĪVO AKTU IEVĒROŠANAS KONTROLE UN MEDĪBU RESURSU STĀVOKLIS

Latvijas Republikas Bioloģiskās daudzveidības nacionālajā programmā, ko Ministru kabinets akceptējis 2000.gada 16.maijā, ir uzsvērti šādi **medību saimniecības organizēšanas principi – veicināt ilgtspējīgas medību saimniecības attīstību un novērst neatbilstošas un nelikumīgas medības.**

Lai realizētu šos principus, ir radīta normatīvo aktu bāze, kas nodrošina ekoloģiski pamatotu īpatņu skaitu medijamo dzīvnieku populācijās, optimizē medību iecirkņu lielumu, samērojot to platību ar lielo medijamo dzīvnieku populācijām nepieciešamo teritoriju, kā arī paredz vienotu medijamo dzīvnieku populāciju monitoringu. Valsts meža dienests uzrauga šo prasību ievērošanu un piedalās to īstenošanā.

MEDĪBU NORMATĪVO AKTU IEVĒROŠANAS KONTROLE

Medību normatīvo aktu ievērošanas kontroles galvenais mērķis ir uzraudzīt medību drošības prasību ievērošanu, novērst neatbilstošas un nelikumīgas medības. Ja netiek novērstas nelikumīgās medības, tās ne tikai var būtiski samazināt īpatņu skaitu kādā populācijā, bet arī neļauj savākt pilnīgu informāciju par nomedīto dzīvnieku skaitu, tādējādi ietekmējot medību resursu novērtējumu un to izmantošanas iespēju

prognozes. 2016. gadā Dienestā aktualizēta informācija par 2104 medību iecirkņiem, izmantojot vienotu ģeogrāfisko informācijas sistēmu. Medību procesa uzraudzību Dienestā koordinē un papildus vecāko mežziņu un mežziņu pārbaudēm dabā veic 5 reģionālie vecākie medību inspektori. Gada laikā konstatēti 188 medības reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumi.

MEDĪJAMO DZĪVNIEKU POPULĀCIJU STĀVOKĻA NOVĒRTĒŠANA

Medijamo dzīvnieku populāciju stāvokļa novērtēšana ir medību resursu pārvaldīšanas procesa sastāvdaļa, kas Latvijā ir valsts uzdevums. Medību resursu pārvaldīšana nepieciešama ne tikai, lai nodrošinātu pieprasījumu pēc medībām, bet arī, lai līdzsvarotu savvaļas sugu aizsardzības, medību resursu izmantošanas un citu zemes lietošanas veidu, īpaši mežsaimniecības un lauksaimniecības, intereses. Dienests lielu vērību veltī šī uzdevuma izpildei saskaņā ar Eiropas Savienības un citām starptautisko tiesību normām.

Dienests ik gadus veic medijamo dzīvnieku populāciju stāvokļa novērtēšanu un nosaka limitēto medijamo sugu dzīvnieku pieļaujamo nomedīšanas apjomu saskaņā ar zemkopības ministra apstiprinātu metodiku. Medijamo dzīvnieku populāciju stāvokļa novērtēšanā ietilpst arī dzīvnieku skaita noteikšana, kas faktiski ir dzīvnieku skaita vērtējums gada griezumā, pēc stāvokļa uz 1.aprīli (medījamiem putniem pēc stāvokļa uz 15.maiju). Dzīvnieku skaits tiek noteikts 17 medijamo zīdītāju sugām un putniem - medņiem, rubeņiem, mežirbēm un raķeļiem, kopā 21 dzīvnieku sugai. Lai medijamo dzīvnieku populāciju stāvokļa novērtēšanas rezultātus neietekmētu Dienesta struktūrvienību teritoriju un medību tiesību lietotāju mainība medību platībās, Dienests ir izdalījis 448 teritoriālās uzskaites vienības ar platību, kura nav mazāka par 5000 ha. Tajās medijamo dzīvnieku populāciju stāvoklis tiek vērtēts relatīvi nemainīgās platībās un pēc vienotiem principiem, saglabājot iespēju sekot populāciju izmaiņām gan reģionālā mērogā, gan valstī kopumā. 2016. gadā konstatēts, ka

limitēto medijamo dzīvnieku skaits, izņemot meža cūkas, ir stabils. Meža cūku skaits ir būtiski samazinājies, gan intensīvāku medību, gan Āfrikas cūku mēra infekcijas izplatības rezultātā. Galveno sugu populāciju dinamika atspoguļota attēlos zemāk.

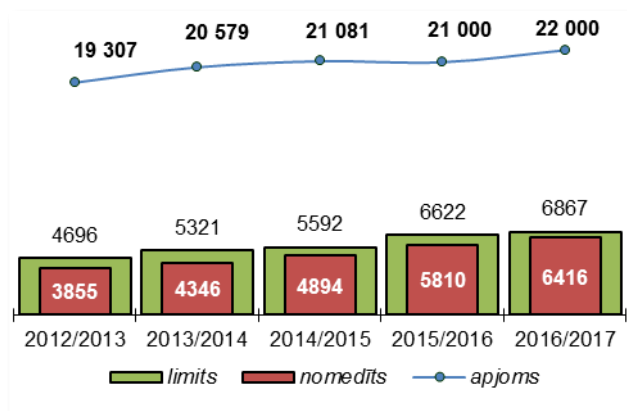
NOMEDIŠANAS APJOMU ADMINISTRĒŠANA

2016.gada aprīļa un maija mēnešos Dienests ir organizējis sanāksmes 10 teritoriālajās struktūrvienībās medījamo dzīvnieku populāciju stāvokļa novērtēšanas un limitēto medījamo sugu dzīvnieku pieļaujamā nomedišanas apjoma apspriešanai, kurās bez Dienesta speciālistiem piedalījās arī medību tiesību lietotāji un zemes tiesisko valdītāju pārstāvji. Sanāksmju galvenais uzdevums ir izlemt, kādā virzienā veikt medījamo dzīvnieku populāciju regulēšanu vietējā mērogā - uzlabot, saglabāt vai ierobežot konkrēto populāciju.

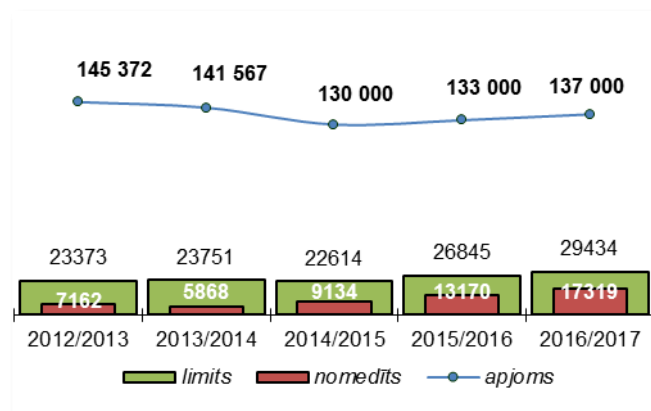
2016.gadā Dienests noteicis lielāko pieļaujamo medījamo dzīvnieku nomedišanas apjomu 1225

medību iecirkņiem. Limitēto medījamo dzīvnieku pieļaujamo nomedišanas apjoms 2016./2017.gada medību sezonā pārsniedza 100 000 dzīvnieku.

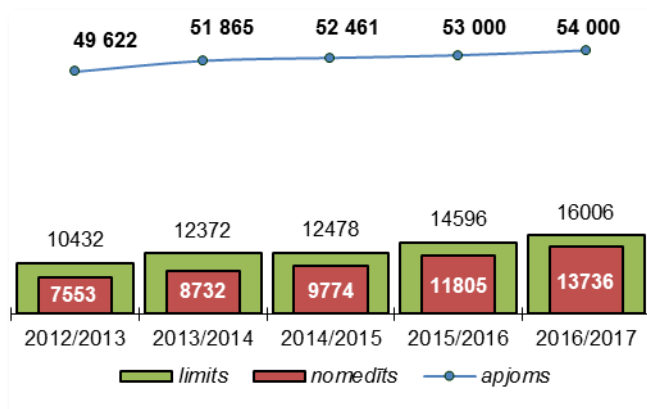
Pēdējos 10-15 gados vairāku sugu medījamo dzīvnieku skaits un nomedišanas apjomi ir ievērojami palielinājušies. Lai nodrošinātu medību resursu ilgtspējīgu apsaimniekošanu, aizvadītajā gadā pamatā tika pieņemti lēmumi par aļņu, meža cūku un staltbriežu skaita ierobežošanu un stirnu skaita saglabāšanu.

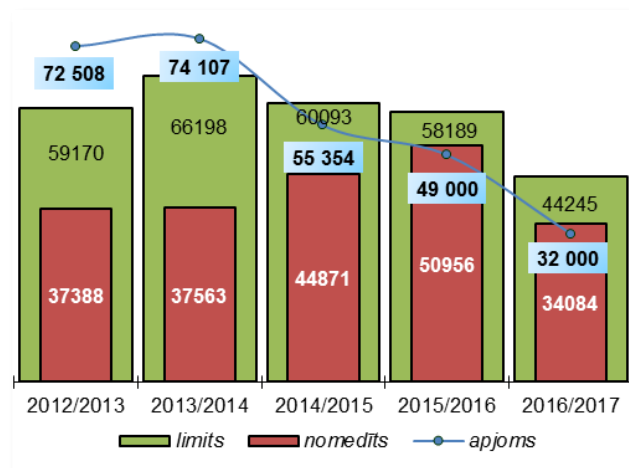
1.16.att. Aļņu populācijas apjoms, limits un nomeditais apjoms medību sezonās, skaits

1.17.att. Stirnu populācijas apjoms, limits un nomeditais apjoms medību sezonās, skaits

1.12.att. Staltbriežu populācijas apjoms, limits un nomeditais apjoms medību sezonās, skaits

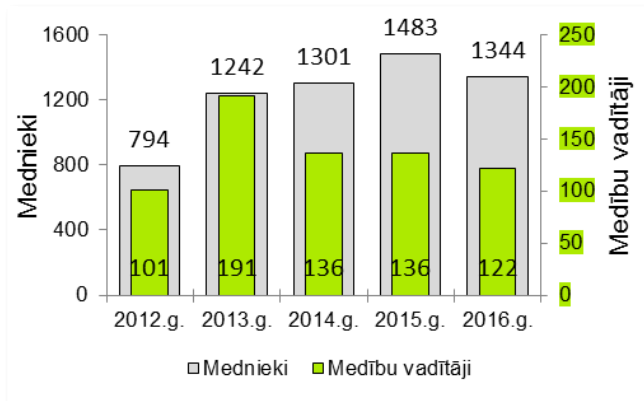

1.3.att. Mežacūku populācijas apjoms, limits un nomeditais apjoms medību sezonās, skaits

MEDNIEKU EKSMINĀCIJA UN MEDNIEKU APLIECĪBU IZSNIEGŠANA

Mednieku eksaminācija nepieciešama, lai nodrošinātu to, ka persona, kura saņem mednieka apliecību, vismaz pamatzināšanu līmenī pārzinātu būtiskākos medību saimniecības jautājumus. Pamatojoties uz Medību likumu, mednieka apliecību izsniedz virsmežniecībās pēc tam, kad nokārtots eksāmens mednieku eksaminācijas komisijā.

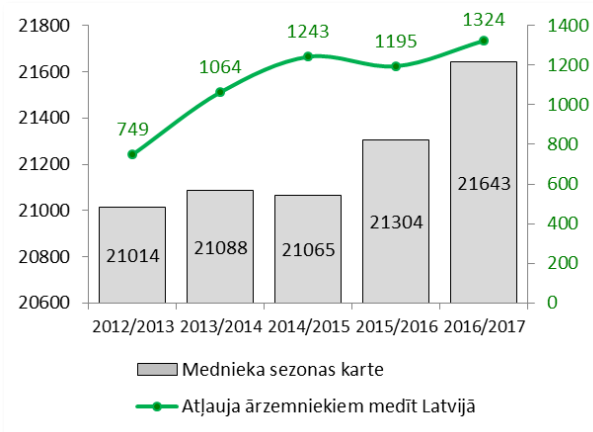
Šobrīd Latvijā ir derīgas vairāk nekā 35000 Dienesta izsniegtas mednieku apliecības un ziņas par šīm personām tiek uzglabātas Dienesta elektroniskajā

1.4.att. Valsts meža dienestā eksaminēto mednieku un medību vadītāju kandidātu, skaits

datu bāzē. 2016.gadā tika eksaminēti 1466 mednieku un medību vadītāju kandidāti. Izsniegtas, atjaunotas un apmainītas mednieku apliecības 15714 medniekiem un 2248 medību vadītājiem.

Dienests 2016. gadā ir izsniedzis 21643 mednieku sezonas kartes 2016./2017.gada medību sezonai. Izsniegtas 1324 atļaujas ārzemniekiem medīt Latvijas teritorijā.

1.5.att. Valsts meža dienestā izsniegtās mednieka sezonas kartes un atļaujas ārzemniekiem medīt Latvijā, skaits

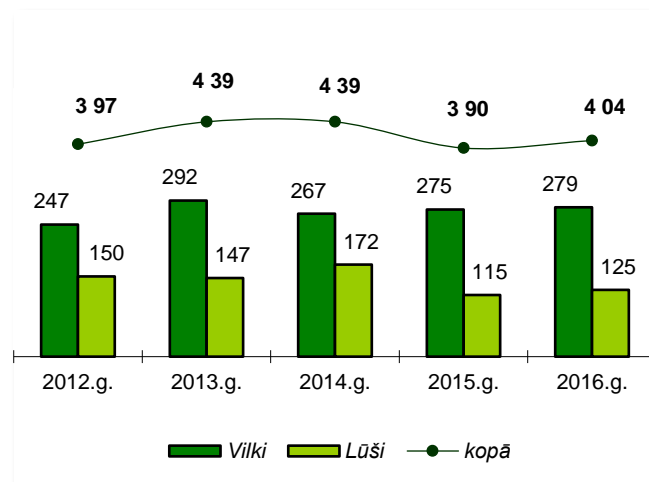
EIROPAS SAVIENĪBAS INTEREŠU SFĒRĀ IETILPSTOŠO DZĪVNIEKU SUGU MONITORINGS

Vairākas Latvijā medījamo dzīvnieku sugas, kuru medīšanas intensitāte un vietējie vides apstākļi pilnībā nodrošina populāciju atjaunošanos vai pat pieaugumu, Eiropas valstu vai globālā mērogā ir apdraudētas un tādēļ iekļautas aizsargājamo sugu sarakstos. Šo sugu aizsardzību nosaka Latvijā ratificētas starptautiskās konvencijas un Eiropas Savienības valstu likumdošana. Taču minētie starptautiskie dokumenti pieļauj ar vietējiem apstākļiem saistītas atkāpes no vispārējām prasībām, ja vien vietējo specifiku pamato ar konkrētiem, regulāri ievāktiem datiem.

Dienests iesaistās Vides un reģionālās attīstības ministrijas apstiprināto sugu aizsardzības plānu īstenošanā un projekta “Lielo plēsēju populāciju stāvokļa izmaiņas medību ietekmē” pasākumos.

Monitoringa mērķis ir sistemātiski iegūt datus par starptautiski apdraudētu, bet lokāli plaši izplatītu sugu populāciju stāvokli saistībā ar pieļaujamām izmantošanas normām un paņēmieniem, proti, noteikt, vai populācijas sekmīgi atjaunojas pie esošās medību slodzes.

Dienests nosaka lielāko pieļaujamo vilku un lūšu nomedīšanas apjomu saskaņā ar sugu aizsardzības plāniem. 2016./2017.gada medību sezonā valstī nomedīti 279 vilki un 125 lūši.

1.6.att. Latvijā nomedīto vilku un lūšu skaits

1.9. KLIENTU APKALPOŠANA

Valsts meža dienesta struktūrvienības - virsmežniecības nodrošina klientu - meža īpašnieku vai tiesisko valdītāju, mednieku un citu interesentu apkalpošanu. Klientu pieņemšana ir organizēta 29 virsmežniecību mežniecībās. Dienesta klientiem ir būtiski zināt, ka mežniecībā ar iesniegumu var vērsties jebkura juridiska vai fiziska persona, jebkurš meža īpašnieks, neatkarīgi no savas juridiskās adreses vai meža īpašuma atrašanās vietas, un, iesniegumā norādot atbildes saņemšanas veidu - klātienē vai elektroniska dokumenta veidā, atbilde attiecīgi tiks sniegta.

Dienesta mežniecībās:

- sniedz privātpersonām informāciju par Dienesta struktūrvienībām, pakalpojumu veidiem, saņemšanas kārtību un nepieciešamiem dokumentiem;
- pieņem privātpersonu iesniegumus un izsniedz atbildes;
- sniedz normatīvajos aktos noteiktos Valsts meža dienesta pakalpojumus

Valsts meža dienesta mežniecības atrodas:

Aizkrauklē,	Cēsīs,	Inčukalnā,	Limbažos,	Rēzeknē,	Tukumā,
Alūksnē,	Daugavpilī,	Jelgavā,	Ludzā,	Rīgā,	Valkā,
Babītē,	Dobelē,	Jēkabpilī,	Madonā,	Saldū,	Valmierā,
Bauskā,	Grobiņā,	Krāslavā,	Ogrē,	Smiltēnē,	Ventspilī.
Balvos,	Gulbenē,	Kuldīgā,	Preiļos,	Talsos,	

1.10. MEŽA VALSTS REĢISTRS

Dienests uztur vienu no valstī nozīmīgākajām meža resursu datu bāzēm – Meža valsts reģistru, kas ir informācijas sistēma par mežu un tajā notikušo saimniecisko darbību. Meža valsts reģistrs tiek aktualizēts, fiksējot informāciju par veiktajām meža inventarizācijām un faktiski veikto saimniecisko darbību. Reģistra dati kalpo par atbalstu meža apsaimniekošanas normatīvo aktu ievērošanas uzraudzībai, mežaudžu vērtības un meža zemes kadastrālās vērtības noteikšanai un valsts un ES atbalsta programmu administrēšanai.

2016.gada sākumā Valsts meža dienests ieviesa produkcijā VMDĢIS – ģeogrāfisko informācijas sistēmu, kuras izveide sākās jau 2012.gada decembrī Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) Latvijas Lauku attīstības programmas 2007.-2013. gadam atbalsta pasākuma „Tehniskā palīdzība” ietvaros.

Lai arī Dienesta rīcībā arī līdz šim bija ģeogrāfiskie dati par inventarizētajiem meža nogabaliem, tomēr šie dati tika glabāti atsevišķās sistēmās un netika nodrošināta to aktualizācija. Savukārt tādai nozīmīgai uzraugāmo objektu grupai kā koku ciršana, ģeogrāfiskā cirsmu informācija līdz šim vispār netika elektroniski reģistrēta. Ņemot vērā iepriekš minēto, kā arī apstākli, ka praktiski visi Dienesta uzraugāmie objekti – vai tas būtu meža nogabals, cirsmas, meža ugunsgrēks vai medību iecirknis, ir telpiski identificējami – VMDĢIS izveide bija viena no Dienesta pēdējo gadu prioritātēm.

Izveidotā informācijas sistēma aptver sevī gandrīz visas Dienesta līdz šim uzturētās informācijas sistēmas un reģistrus un kalpo par vienotu informatīvo atbalsta bāzi – gan mežziņiem uz vietām, gan centrālās administrācijas darbiniekiem.

Izveidojot VMDĢIS, kā viens no uzdevumiem bija arī saglabāt meža īpašniekiem sniegto e-pakalpojumu klāstu līdzšinējā apmērā. Vēl vairāk - pateicoties cirsmu sīču ģeogrāfisko datu reģistrēšanas uzsākšanai, Dienestam radās iespēja paplašināt klientiem sniegto e-pakalpojumu loku – konkrēti – piedāvājot tiešsaistē reģistrēt iesniegumus koku ciršanas apliecinājuma saņemšanai un reģistrēt pārskatus par veikto saimniecisko darbību.

1.11. KVALITĀTES VADĪBA, IEKŠĒJAIS AUDITS UN KONTROLE

KVALITĀTES VADĪBAS SISTĒMA

2016.gada laikā tika izstrādātas jaunas un pilnveidotas esošās procedūras. Procedūru ieviešana veicina vienotu izpratni Dienesta pamatdarbības jautājumos un uzlabo sniegto pakalpojumu kvalitāti.

KONTROLE

Valsts meža dienests 2016.gadā turpināja darbu pie iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošanas. Saskaņā ar Dienesta kontroles procedūru tiek veikts iekšējās kontroles novērtējums vadības, atbalsta un pamatdarbības jomās. Virsmežniecībām ir noteikti iekšējās kontroles pārbaūžu apjomi, noteikta kārtība informācijas sniegšanai Dienestam par veikto pārbaūžu rezultātiem.

2016.gadā virsmežniecības veica iekšējās pārbaudes 313 mežziņu apgaitās no 360, tajās piedalījās 103 virsmežniecību administrācijas darbinieki un vecākie mežziņi, 2016.gadā virsmežniecībām uzdotais uzdevums, veikt pārbaudes 65% apgaitu, pārbaudot katrā vismaz 7 objektus 3 īpašumos, ir izpildīts deviņās virsmežniecībās. Pēc šādiem kritērijiem pārbaudes veiktas 247, jeb 69% no visām mežziņu apgaitām.

Dienesta centrālā administrācija 2016.gadā veica kontroli sekojošās pamatdarbības un Vadības un atbalsta jomās:

- meža ugunsapsardzība;
- vides aizsardzība;
- Medību likuma ievērošanas uzraudzība;
- koksnes resursu ieguve;
- Valsts un ES atbalsta finansēto struktūrfondu administrēšana;
- autotransporta izmantošana;
- juridiskais atbalsts;

Dienesta centrālās administrācijas organizētā kontroles grupa, kura sastāv no 18 virsmežniecību deleģētiem speciālistiem, visās virsmežniecībās veica mežziņu un vecāko mežziņu darbības un pieņemto lēmumu pārbaudes dabā 42 apgaitās, 124 īpašumos.

Regulāri tiek veikta kontrole par pārbaudēs konstatēto neatbilstību novēršanu noteiktajos termiņos. Dienesta amatpersonu iespējamā atbildība normatīvo aktu prasībām neatbilstošu lēmumu pieņemšanā tiek vērtēta ierosinātajās disciplinārlietās. Lai uzlabotu iekšējās kontroles sistēmu Dienestā un novērstu pārbaudēs identificētās problēmas, kas var novest pie neatbilstību rašanās, pēc katras kontroles tiek apstiprināts ieteikumu ieviešanas grafiks.

Kontroles un uzraudzības daļa koordinē Dienesta pretkorupcijas pasākumu plāna aktualizāciju un izpildi.

KOKMATERIĀLU REGULA

2013. gada 3. martā visās ES dalībvalstīs stājās spēkā Eiropas Parlamenta un Padomes 2010.gada 20.oktobra regula Nr. 995/2010, ar ko nosaka pienākumus tirgus dalībniekiem, kas laiž tirgū kokmateriālus un koka izstrādājumus, jeb ES Kokmateriālu regula (turpmāk – Regula). Regulas mērķis ir mazināt nelikumīgi iegūtu kokmateriālu nonākšanu Eiropas Savienības tirgū, tādējādi cīnīties ar nelegālu mežu izciršanu visā pasaulē.

Dienests ir kompetentā iestāde, kas atbildīga par Regulas piemērošanu un kontroles veikšanu Latvijā. 2016.gada gaitā Dienests veica izlases veida pārbaudes tirgus dalībnieku vidū, kuri importē kokmateriālus vai koka izstrādājumus. Atbildīgās amatpersonas pārbaudīja tirgus dalībnieku risku novērtēšanas sistēmas un to, vai risku novērtēšana tiek atbilstoši piemērota produktiem, kuri tiek laisti tirgū. Dienests nodrošināja informatīvu atbalstu tirgus dalībniekiem. 2016.gadā Dienests darbojās Eiropas Komisijas ar Regulu saistītajā Komitejā un Ekspertu grupā un sadarbojās ar citu ES dalībvalstu kompetentajām iestādēm, Latvijas un ārvalstu nevalstiskajām organizācijām un dažādām ieinteresētajām pusēm, tādējādi veicinot gan vienlīdzīgāku, gan efektīvāku Regulas piemērošanu ES.

Lai gan Regula attiecas arī uz ES iegūtajiem kokmateriāliem, Dienests uzskata, ka tirgus dalībniekiem, kuri laiž tirgū vietējas izcelsmes (Latvijā iegūtus) kokmateriālus, papildus darbības likumības pārbaūžu nodrošināšanā nav jāveic, jo Latvijā to nodrošina koku ciršanu, dabas aizsardzību, kokmateriālu apriti un ar nodokļiem apliekamo darbību regulējošo normatīvo aktu prasības.

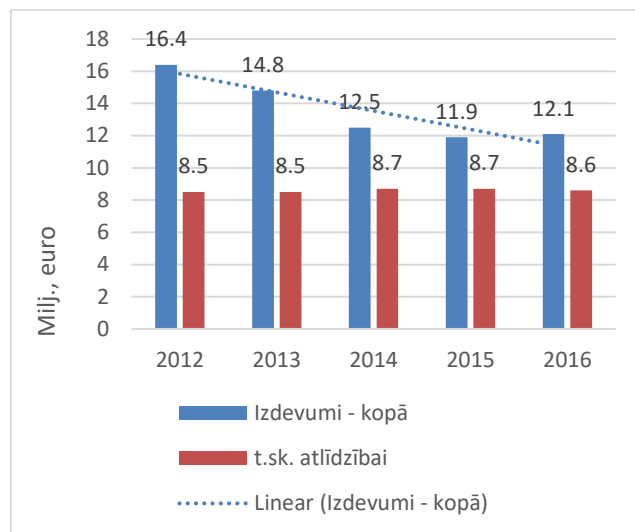
Bez tirgus dalībniekiem, Dienests var pārbaudīt arī tirgotājus, kuri pērk un pārdod jau ES tirgū laistos kokmateriālus un koka izstrādājumus. Regula paredz arī to, ka ik pa diviem gadiem kompetentajai iestādei jāpārbauda tās pārraudzības organizācijas, kuras palīdz tirgus dalībniekiem izpildīt Regulas prasības un kuru pakalpojumus tirgus dalībnieki izmanto, tomēr 2016.gadā formālas pārraudzības organizāciju pārbaudes nebija nepieciešamas.

2. FINANŠU RESURSI UN DARBĪBAS REZULTĀTI

2016. gadā Dienesta darbības nodrošināšanai tika izlietoti finanšu līdzekļi no sekojošām valsts budžeta programmām un apakšprogrammām:

1. Programma 24.00.00 „Meža resursu ilgtspējības saglabāšana” apakšprogramma 24.01.00 „Meža resursu valsts uzraudzība” ar kopējo finansējumu izdevumiem 12,1 milj. euro.

Salīdzinot ar 2015. gadu, apstiprinātais Dienesta finansējums budžeta izdevumiem ir palielinājies par 0,2 milj. euro. 2016. gada Dienesta budžeta ieņēmumu un izdevumu palielinājums saistīts ar papildus finansējuma piešķiršanu neatliekamajiem pasākumiem un uzturēšanas izdevumiem par veiktajiem kapitālieguldījumiem.

2.1.att. Dienesta budžeta izdevumu izmaiņas 2012. - 2016. gadā, milj. euro

2.1.tabula

Budžeta programmas 24.00.00 „Meža resursu ilgtspējības saglabāšana”, apakšprogrammas 24.01.00 „Meža resursu valsts uzraudzība” finansējuma izlietojums, euro

Nr. p.k.	Rādītājs	2015. gadā (faktiskā izpilde)	2016. gadā	
			Likumā /plānā apstiprināts ar izmaiņām	faktiskā izpilde (naudas plūsma)
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	11 797 607	12 110 842	12 129 429
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	11 660 934	11 968 763	11 968 763
1.2.	Ieņēmumi no budžeta iestāžu sniegtajiem maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi	136 673	142 079	160 666
2.	Izdevumi (kopā):	11 908 702	12 111 477	12 111 477
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	11 377 207	11 354 963	11 354 963
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	531 495	756 514	756 514

Apakšprogrammas 24.01.00 „Meža resursu valsts uzraudzība” ietvaros Dienests ir apguvis finansējumu 421 152 euro, kurš tika piešķirts jauno politikas iniciatīvu “Meža ugunsdrošības uzraudzības un ugunsdzēsības funkcijas nodrošināšana” realizēšanai un finansējumu neatliekamajiem pasākumiem 292 347 euro. Par šo finansējumu 2016. gadā ir iegādāta viena autocisterna, kura tiks izmantota meža ugunsgrēku dzēšanai un daļa - 14 vieglo kravas automašīnu, tādējādi pamazām atjaunojot esošo specializētā autotransporta parku. Atjaunots specializētais inventārs meža ugunsapsardzībai un individuālie aizsardzības līdzekļi meža ugunsdzēsējiem gan sezonā, gan pastāvīgā darbā nodarbinātajiem, iegādāta nepieciešamā degviela, pabeigta ēkas daļas rekonstrukcija Inčukalnā, kura nepieciešama funkciju nodrošināšanai. Izmantojot par piešķirto finansējumu atjaunoto autotransportu un inventāru, meža ugunsgrēku atklāšanas un nodzēšanas laiku un platību ir iespējams samazināt, jo ir nodrošināta vieglāka piekļūšana ar speciālo autotransportu un tā aprīkojumu ugunsgrēka vietai, tādējādi nodrošinot operatīvāku dzēšanu, kā rezultātā meža ugunsgrēks savlaicīgi tiek ierobežots un likvidēts.

Apakšprogrammas ietvaros Dienests administrē ES Kokmateriālu regulu.

2. Programma 65.00.00. "Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) projektu un pasākumu īstenošana":

2.1.apakšprogramma 65.07.00 "Citu institūciju izdevumi Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) projektu un pasākumu īstenošanai (2007-2013)". Apakšprogrammas ietvaros 2016. gadā Dienests nav realizējis projektus.

2.2.tabula

Budžeta programmas 65.00.00 „Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) projektu un pasākumu īstenošana”, apakšprogrammas 65.07.00 "Citu institūciju izdevumi Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) projektu un pasākumu īstenošanai (2007-2013)” finansējuma izlietojums, euro

Nr. p.k.	Rādītājs	2015. gadā (faktiskā izpilde)	2016. gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde (naudas plūsma)
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	113 998	---	---
	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	113 998	---	---
2.	Izdevumi (kopā):	113 998	---	---
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	---	---	---
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	113 998	---	---

2.2.apakšprogramma 65.20.00 “Tehniskā palīdzība Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) apgūšanai (2014-2020)” ar kopējo apstiprināto finansējumu izdevumiem 0,3 milj. euro.

Apakšprogrammas ietvaros, 2016. gadā Dienests saņēma finansējumu 20 Dienesta speciālistu atlīdzībai no visām reģionālajām struktūrvienībām – virsmežniecībām, lai nodrošinātu Latvijas lauku attīstības programmas 2007.–2013. un 2014.-2020. gadam mežsaimniecības nozares atbalsta pasākumu sekmīgu ieviešanu un šajos atbalsta pasākumos noteikto prasību izpildes uzraudzības nodrošināšanu.

Budžeta programmas 65.00.00 „Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) projektu un pasākumu īstenošana”, apakšprogrammas 65.20.00 “Tehniskā palīdzība Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) apgūšanai (2014-2020)” finansējuma izlietojums, euro

Nr. p.k.	Rādītājs	2015. gadā (faktiskā izpilde)	2016. gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde (naudas plūsma)
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā):	227 715	305 293	305 293
	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	227 715	305 293	305 293
2.	Izdevumi (kopā):	227 715	305 293	305 293
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	227 715	305 293	305 293
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	---	---	---

DIENESTA DARBĪBAS STRATĒGIJAS PLĀNOTĀS BUDŽETA PROGRAMMU UN APAKŠPROGRAMMU IETVAROS FINANSĒTĀS GALVENĀS AKTIVITĀTES UN TO MĒRĶI, PLĀNOTIE DARBĪBAS REZULTĀTI

Dienests savu stratēģiju veido, balstoties uz Meža un saistīto nozaru attīstības pamatnostādņem 2014.-2020. gadam, ZM darbības virzienu „Dabas resursu ilgtspējības saglabāšana”, „Nozaru uzņēmējdarbības attīstības veicināšana”, un ZM budžeta programmas „24.00.00. "Meža resursu ilgtspējības saglabāšana", apakšprogrammas 24.01.00. "Meža resursu valsts uzraudzība” finansējumu. Esošā finansējuma ietvaros Dienests nodrošina plānoto darbību rezultātu izpildi. Dienesta darbības virzieni stratēģijas darbības laikā ir šādi:

1. Meža valsts reģistra uzturēšana ar mērķi nodrošināt aktuālu informāciju par meža resursiem un to izmantošanu.

2. Meža apsaimniekošanas uzraudzība ar mērķi nodrošināt meža apsaimniekošanas atbilstību normatīvo aktu prasībām.

3. Meža ugunsapsardzība ar mērķi nodrošināt meža zemēs ugunsdrošības prasību uzraudzību un meža ugunsdzēsību.

4. Tirdzniecības ar kokmateriāliem un koka izstrādājumiem uzraudzība ar mērķi mazināt nelikumīgu kokmateriālu ieguvu un apriņķi.

5. Medību uzraudzība ar mērķi nodrošināt medību resursu ilgtspējīgu apsaimniekošanu.

Apstiprinātie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji 2016. gadam

Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskā vērtība 2016. gadā
1. Meža ugunsapsardzība	1.1. Nodzēsto meža ugunsgrēku platība, ha gada laikā	582
	1.2. Nodzēsto ugunsgrēku skaits, gab. gada laikā	706
2. Meža valsts reģistra uzturēšana un meža apsaimniekošanas uzraudzība	2.1. Inventarizēta un Valsts meža dienesta ģeogrāfiskās informācijas sistēmā (VMD ĢIS) uzturētā meža zemes platība, tūkst. ha	3360,0
	2.2. Apsēkoto objektu skaits, tūkst. gab. gada laikā	112

*Saskaņā ar ZM 26.02.2016. rīkojumu Nr.45 "Par Zemkopības ministrijas, tās Padotībā esošo iestāžu un pasākumu darbības rezultātiem, rezultatīvajiem rādītājiem un to skaitliskajām vērtībām 2016. gadam".

SNIEGTIE MAKSAS PAKALPOJUMI UN CITI PAŠU IEŅĒMUMI

Dienests sniedz maksas pakalpojumus saskaņā ar Ministru kabineta 2016. gada 21. jūnija noteikumiem Nr.393 „Valsts meža dienesta maksas pakalpojumu cenrādis”.

2.5.tabula

Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem 2016. gadā, euro

Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	Faktiskie ieņēmumi
Ieņēmumi par dokumentu izsniegšanu un kancelejas pakalpojumiem	4076
Ieņēmumi par nomu un īri	36 608
Ieņēmumi par pārbaudēm, kuras saskaņā ar normatīvajiem aktiem veic Dienests - inventarizācijas datu pārbaudes, meža un meža zemes novērtēšana, maksa par pickļuves tiesībām Meža valsts reģistram u.c.	116 964
Citi pašu ieņēmumi	3018
Kopā:	160 666

3. PERSONĀLS

Uz 2016. gada 31. decembri Dienestā apstiprinātas **662,3** amatu vietas. No tām:

- **535,5** valsts civildienesta ierēdņu amata vietas;
- **84** darbinieku amata vietas;
- **42,8** apkalpojošā personāla amatu vietas.

Uz 2016. gada 31. decembri faktiskais Dienestā nodarbināto skaits - 654.

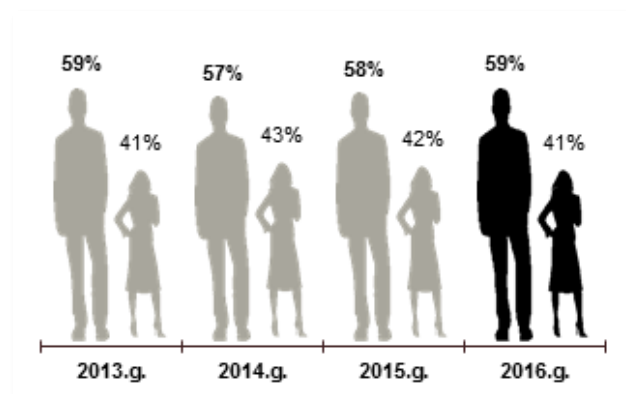
Lai nodrošinātu Dienestam noteikto funkciju – meža ugunsdrošības uzraudzība un ugunsgrēku ierobežošana izpildi, ugunsnedrošajā laika periodā nodarbināti 336 ārstata darbinieki (Meža ugunsdzēsības staciju vadītāji, specializēto automobiļu vadītāji, meža ugunsdzēsēji, ugunsnovērošanas torņu dežuranti un operatīvie dežuranti).

91% no Dienestā nodarbinātajiem ir augstākā izglītība (1.vai 2.līmeņa augstākā profesionālā izglītība, bakalaura, maģistra vai doktora grāds), 9 % - vidējā speciālā, vidējā vai pamata izglītība.

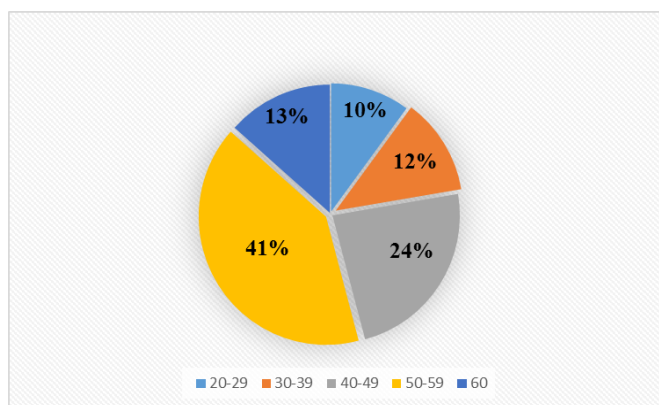
PERSONĀLA APMĀCĪBA

2016. gadā Dienesta nodarbināto apmācība nodrošināta pieejamo finanšu līdzekļu ietvaros, nosūtot nodarbinātos uz semināriem, kursiem un konferencēm. Apmācība notiek, piesaistot Dienesta speciālistus un organizējot seminārus un praktiskās apmācības, kā arī izmantojot Dienesta elektronisko apmācību un aptauju sistēmu.

Apzinot nepieciešamās mācību vajadzības, Dienesta teritoriālās struktūrvienības saviem nodarbinātajiem 2016. gadā noorganizējušas 136 teorētiskās un praktiskās apmācības, bet centrālā administrācija teritoriālo struktūrvienību speciālistiem noorganizējusi 18 iekšējās apmācības.

3.1.att. Dienestā nodarbināto sadalījums pa dzimuma grupām

3.2.att. Dienestā nodarbināto sadalījums pa vecuma grupām

3.1.tabula

Dienesta personāla mainības rādītāji

Rādītājs	2013.g.	2014.g.	2015.g.	2016.g.
Personu skaits, ar kurām izbeigtas valsts civildienesta/darba tiesiskās attiecības	41	43	32	42
Personu skaits, ar kurām nodibinātas valsts civildienesta/darba tiesiskās attiecības	36	43	35	24
Personāla rotācijas koeficients (pieņemto skaits + atbrīvoto skaits)/vidējais strādājošo skaits)	0.113	0.130	0.103	0,102
Personāla atjaunošanās koeficients (pieņemto personu skaits/vidējais strādājošo skaits)	0.052	0.065	0.054	0,065
Vidējais strādājošo skaits, gadā	680	658	650	648

4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Informēt sabiedrību par meža un medību resursu stāvokli un izmantošanu, kā arī meža ugunsgrēkiem, ir Dienesta, kā valsts pārvaldes iestādes uzdevums, tā noteikts Valsts meža dienesta nolikumā. Līdz ar to svarīgi ir tas, lai būtu pieejama ticama un patiesa informācija par to, kas notiek mežā. Pa darbības veidiem apkopota skaitliskā informācija dod iespēju iedzīvotājiem uzzināt un izprast kopējos procesus mežā, lai cilvēks mežu uztvertu kā kopumu, kā ekosistēmu, nevis tikai kā koksnes ieguves vietu.

Sabiedrībai vienmēr ir interesējis, kas notiek mežā, neatkarīgi no tā, kam mežs pieder. Dienests uztur un veido informācijas sistēmu par to, kāds ir mežs un ko tajā dara, tiek precizēta un aktualizēta datu bāze par inventarizētajām meža platībām un visām saimnieciskajām darbībām mežā. Visi dati ir vienkopus jaunajā VMD Ģeogrāfiskās informācijas sistēmā, kas aizstāj līdzšinējo Meža valsts reģistru. Dienesta ģeogrāfiskā informācijas sistēma ir valstī nozīmīgākā datu bāze par visiem mežiem un procesiem, kas notiek tajos.

Dienesta mājās lapā internetā www.vmd.gov.lv jebkuram ir pieejama informācija par meža atjaunošanu, meža ieaudzēšanu, meža kopšanu, plānotajiem un faktiski izcirstajiem koksnes apjomiem, meža veselības stāvokli, dabas aizsardzības prasību ievērošanu mežā, reģistrētajiem meža ugunsgrēkiem un medību resursiem. Kā arī ir pieejama apkopota informācija par konstatētajiem pārkāpumiem mežā, kas saistīti ar normatīvajos dokumentos noteikto prasību neievērošanu. Katru gadu visa statistiskā informācija tiek apkopota kompaktdiskā, kurā ikkatrs var atrast skaitļus par sev interesējošiem jautājumiem saistībā ar mežu ne tikai par valsti kopumā, bet arī atsevišķi pa pagastiem. Šāds statistiskās informācijas apkopojums par mežu tiek gatavots jau sešpadsmit gadus.

Mežā, veicot uzraudzību un kontroli, Dienesta darbinieki pārstāv sabiedrības intereses, lai tas, kas tiek darīts mežā, nelabvēlīgi neietekmētu mežu un lai, veicot konkrētas darbības, tiktu ievērotas normatīvajos dokumentos noteiktās prasības. Šis darbs lielāko tiesu nav uzreiz pamanāms, jo tas pārsvarā tiek veikts *uz vietas* mežā, kur *parastie* cilvēki to neredz. Vienīgi meža īpašniekam iznāk ciešāka saskare ar mežzini. Tāpēc, ļoti svarīgi ir pastāvīgi atgādināt, ka mežā diendienā ir cilvēki, kuri redz, kas notiek mežā, kuri spēj izvērtēt, vai darbības, kas tiek veiktas, ir pamatotas un vai tās ir vai nav pretrunā ar normatīvajos dokumentos noteikto.

Pavasaris neizbēgami sākas ar meža ugunsgrēkiem un pēc ikgadējās statistikas analīzes ir redzams, ka lielāka daļa no tiem ir izcēlušies cilvēku neuzmanīgas rīcības dēļ. Lai mežu pēc iespējas vairāk pasargātu no ugunsgrēkiem, Valsts meža dienests katru pavasari valstī nosaka meža ugunsnedrošo laikposmu. Izsludinot meža ugunsnedrošo periodu, atkārtoti tiek informēti iedzīvotāji, par to, ko šajā laikā nekādā gadījumā nedrīkst darīt mežā, lai neveidotos uguns bīstamas situācijas. Informācija par to, ko drīkst un ko nedrīkst darīt mežā, tiek ievietota gan vietējos, gan centrālajos laikrakstos, gan ziņu aģentūrās, gan radio, gan televīzijā. Meža ugunsnedrošajā laikposmā operatīvā informācija par dienā notikušajiem meža ugunsgrēkiem un izdegušajām meža platībām katru dienu tiek ievietota ziņu aģentūras LETA un BNS ziņu lentē un apkopojums par notikušajiem meža ugunsgrēkiem tiek ievietots Valsts meža dienesta mājaslapā, kā arī pastāvīgi tiek atgādināts par to, ko mežā nedrīkst darīt meža ugunsnedrošajā laikposmā.

Darbā ar sabiedrību ir iesaistīti visi Dienestā strādājošie – gan centrālās administrācijas darbinieki, gan virsmežniecību darbinieki. Virsmežniecību speciālisti tiešā nozīmē atrodas tuvāk mežam un meža īpašniekam, un ir pieejami *uz vietas*, jo pārsvarā cilvēkus interesē konkrēti jautājumi, kas ir saistīti tieši ar viņa mežu, kad ar vispārīgo informāciju ir par maz. Lai tiktu aptverta lielāka mērķauditorijas daļa, komunikācija ar sabiedrību tiek veikta *uz vietas* virsmežniecībās – gan sadarbojoties ar vietējiem plašsaziņas līdzekļiem, gan organizējot seminārus par izmaiņām normatīvajos dokumentos, kuras nepieciešamas zināt meža īpašniekiem, gan veicot izbraukumus uz konkrētiem meža īpašumiem.

Dienestam viena no būtiskākajām mērķauditorijām ir meža īpašnieki un tā pārsvarā ir iedzīvotāju daļa, kas dzīvo ārpus pilsētas un kura joprojām ir konservatīva, un par visefektīvāko komunikāciju uzskata satikšanos ar speciālistu klātienē un aprunāšanos. Privāto mežu īpašnieki, kuriem ir lielas meža platības, komunikācijas jautājumiem pieiet daudz progresīvāk un pārsvarā izmanto internetu, kur ir atrodami gan Valsts meža dienesta pakalpojumi, gan izmaiņas normatīvajos dokumentos.

Sabiedrības izglītošanas un informēšanas darbs nav kampaņa, tas ir darbs, kas jāveic katru dienu, pildot savus amata pienākumus, tas vajadzīgs tāpēc, lai cilvēkiem veidotos izpratne gan par mežu kopumā, gan procesiem, kas tajā notiek, gan arī par sekām, kādas var būt nepārdomātai cilvēka rīcībai mežā.

Jau kopš 1928. gada mežinieki rīko tādu pasākumu kā Meža dienas un tā jau ir tradīcija daudzus desmitus gadu un savu aktualitāti nav zaudējusi arī šodien. Būtiski ir saglabāt šo pēctecību un nepazaudēt to, lai arī, gadiem ejot, Meža dienas ir ieguvušas nedaudz citādu skanējumu. Dienesta darbinieki katru pavasari Meža dienās gandrīz mēnesi ir kā informācijas sniedzēji un sadarbības partneri. Meža dienu pasākumos visā valsts teritorijā tiek aicināti piedalīties ne tikai meža darbinieki, bet arī tie, kuru ikdienu nav tieši saistīta ar mežu – darbinieki no vietējām

pašvaldībām, policijas, prokuratūras un īpaša auditorija ir skolēni. Jau trešo gadu Meža dienu devīze ir *Kopā nākotnes mežam!*

Dienesta teritoriālajās struktūrvienībās 2016. gadā Meža dienās tika noorganizēti 108 pasākumi, kuros līdzdarbojās kopumā ap 2,6 tūkstošiem dalībnieku un lielākā daļa no tiem bija skolēni. Meža dienu pasākumi tradicionāli ir ļoti daudzveidīgi – ik gadus tiek stādīts mežs, rīkotas apkārtnes sakopšanas un labiekārtošanas talkas, gatavoti un izlikti putnu būriši, organizēti semināri par meža atjaunošanu un kopšanu, kā arī virkne konkursu, viktorīnu, mācību stundu skolēniem gan par meža stādīšanu, gan koku un augu pazīšanu, gan par meža dzīvniekiem, gan par ugunsdrošību mežā. Vērienīgākais Meža dienu pasākums bija Centrālvidzemes virsmežniecības teritorijā Priekuļos "Nāc līdzi, ejam mežā!" ar meža orientēšanos un gandrīz divdesmit dažādām pieturām par dažādām tēmām saistītām ar mežu, kur laipni tika uzņemti skolēni un ikviens dabas mīļotājs no tuvākiem un tālākiem Latvijas novadiem, pavisam pasākumā reģistrēti 1284 dalībnieki.

Informācija par to, kas notiek mežā, atbildes uz jautājumiem par mežu, viedokļi par problēmsituācijām ir atspoguļoti sarunās un intervijās dažādos plašsaziņas līdzekļos, arī televīzijas un radio veidotajos raidījumos /Panorāma, Bez tabu, Vides fakti, Reģionālā TV, LNT,TV3, Latvijas radio 1, Latvijas radio 4 u.c./ Dienesta darbinieki ir skaidrojuši aktuālos jautājumus un stāstījuši par kādu konkrētu izveidojušos situāciju mežā, ka arī piedalījušies nozares diskusijās par nozarei svarīgiem jautājumiem. Ļoti nozīmīgs un sarežģīts bija skaidrojošais darbs par jauno Dienesta Ģeogrāfiskās informācija sistēmu, tāpat visa gada garumā turpinājās darbs par situācijas skaidrošanu saistībā ar Āfrikas cūku mēra izplatīšanos mežacūku populācijā, kad sabiedrība pastāvīgi tika informēta gan par šo slimību, gan tās izplatīšanos, gan pasākumiem, kas nepieciešami meža cūku skaita regulēšanai. Un kā katru gadu, aktīvi sabiedrība tiek informēta par meža ugunsdrošo laikposmu un tiek skaidrots par ugunsdrošības noteikumu prasību ievērošanu mežā. Lauku teritorijās sabiedrībai informācija par aktuālajiem un svarīgajiem jautājumiem, kas saistīti ar mežu, pieejami vietējos preses izdevumos un arī ar reģionālās televīzijas starpniecību. Ar virsmežniecību darbinieku atbalstu, reģionālajos preses izdevumos bijusi 181 publikācija par notiekošo mežā un par Valsts meža dienesta darbības jomām.

Dienestā darbojas uzticības tālrunis – automātiskais atbildētājs, kur jebkurš var izklāstīt savu problēmu vai uzdot jautājumu, pēc tam saņemot speciālistu atbildi.

5. PLĀNI 2017.GADAM

Kā vispārējo mērķi Dienests izvirza 2017. un turpmākajos gados strādāt efektīvāk, optimāli izmantojot finanšu un personāla resursus.

RISKI

Meža ugunsgrēku ierobežošanas un likvidēšanas darbu (kas ir tikai daļa no meža ugunsapsardzības funkcijas) izpildes organizācija, turpinot materiāli tehnisko resursu bāzes atjaunošanu un papildināšanu, tāpat kā 2016.gadā, ir viena no 2017.gada prioritātēm. Iespējamie riski saistīti ar valsts budžeta līdzekļu pieejamību šīs prioritātes īstenošanai.

PRIORITĀTES UN PLĀNI

Dienests par sava darba vienu no prioritātēm joprojām izvirza normatīvo aktu darbības efektivitātes izvērtēšanu un priekšlikumu sagatavošanu normatīvo aktu izmaiņām, kā arī dalību darba grupās, kas strādā pie normatīvo aktu projektu sagatavošanas. Izvirzīts uzdevums samazināt administratīvo slogu gan Dienesta nodarbinātajiem, gan Dienesta klientiem – meža īpašniekiem un medniekiem.

Dienesta informācijas sistēmas - Meža valsts reģistra darbības uzturēšana un pilnveidošana, kā arī jauna Mednieku reģistra un mednieku kandidātu eksaminācijas rezultātu moduļa izstrāde ir 2017.gada prioritāte. Ar šo prioritāti ir saistīta Dienesta nodarbināto apmācība, kvalifikācijas celšana un zināšanu un praktisko iemaņu testēšana. Pilnveidojot informācijas sistēmu ir nepieciešams aktualizēt un sagatavot jaunas lietotāja instrukcijas un dažādus metodiskos materiālus gan Dienesta nodarbinātajiem, gan Dienesta klientiem – meža īpašniekiem un medniekiem.

2017.gadā Dienests izvirzījis sekojošus darba uzdevumus:

1. Meža valsts reģistra ģeotelpisko datu kvalitātes uzlabošana, veicot Dienestam deleģētos uzdevumus.
2. Meža valsts reģistra datu aktualizēšana pēc aktualizētiem un Zemkopības ministrijā apstiprinātiem koku augšanas gaitas matemātiskajiem moduļiem.
3. Ģeotelpisko datu apmaiņas nodrošināšana starp iestādēm atbilstoši noslēgtajām vienošanām, tai skaitā Meža valsts reģistra informācijas nodošana citām informācijas sistēmām - Aprūtināto teritoriju informācijas sistēmai (ATIS) un Teritorijas attīstības plānošanas informācijas sistēmai (TAPIS) un datu sagatavošana INSPIRE direktīvas prasību izpildei.
4. Attālinātas ugunsgrēku atklāšanas sistēmas darbības izvērtēšana, realizējot pilotprojektu.
5. Sagatavot priekšlikumus Zemkopības ministrijas 27.02.2014. kārtības Nr.4 "Medijamo dzīvnieku populāciju stāvokļa novērtēšanas un pieļaujamā nomedīšanas apjoma noteikšanas metodika" aktualizācijai.
6. Organizēt Ziemeļvalstu – Baltijas valstu ES Kokmateriālu regulas kompetento iestāžu sanākumi.
7. Uzlabot un nodrošināt jaunu attālināti sniegto pakalpojumu pieejamību, e-pakalpojuma veidā realizējot iespēju mednieka sezonas karti saņemt vai pieteikties mednieka vai medību vadītāja eksāmenam.

Svarīgs nosacījums Dienesta darbības uzlabošanā ir Dienesta materiāltehniskā nodrošinājuma atjaunošana un pilnveidošana, kā arī nodarbināto darba apstākļu uzlabošana. 2017.gadā VMD plāno realizēt 29 meža ugunsdzēsībai paredzētu apvidus automobiļu iegādi, 262 GPS uztvērēju iekārtu iegādi ELFLA projekta ietvaros un uzsākt 28 uguns novērošanas torņu pārbūvi ELFLA projekta ietvaros.